

Başarı Verilmez Alınır

Cihan
Yayınları

Ahmed Şahin

BAŞARI VERİLMEZ ALINIR
-GENÇLİK NEREYE KOŞUYOR-

Ahmed Şahin

CİHAN İLKGENÇLİK SERİSİ

Ahmed Şahin
www.ahmetsahin.org
mail@ahmetsahin.org

Başarı Verilmez Alınır

Türdav Yayın Grubu

Adına Editör

Baskıya Hazırlık

Baskı

Cilt

Mehmet Dikmen

Türdav Ajans

Çevik Matbaacılık

Davutpaşa Cad. Besler İş Merkezi

No: 20/18-19 Topkapı/İstanbul

Tel: (0212) 501 30 19

Savaş Mücellit - (0212) 501 99 42

İstanbul / Eylül 2009
ISBN 978-975-6476-65-9

Yayıncı Sertifika No: 16440

TÜRDAY YAYIN GRUBU

Göztepe Mh. Mahmutbey Yolu Orhangazi Cd. No:16 Bağcılar / İSTANBUL
Tel: (0212) 446 08 08 (pbx) Fax: (0212) 446 00 15 - 90
www.cihanyay.com • bilgi@cihanyay.com • www.kitapkutusu.com

© "Cihan" markası ile üretilen bu eserin basım ve yayın hakları
Türdav Basım ve Yayımlar ve Sanayi A.Ş.'ye aittir.

BAŞARI

Verilmez Alınır

GENÇLİK NEREYE KOŞUYOR

Ahmed Şahin

CİHAN İLKGENÇLİK SERİSİ

ÖNSÖZ

Gençler, milletlerin geleceğinin teminatıdır. Kalkınmanın, yükselmenin, ilerlemenin, gelişmenin itici gücü, kuvvet kaynağı, teşvik menbaıdır.

Bu sebeple, mutlu, sağlıklı, eğitimli, başarılı gençler yetiştirmek, her milletin temel gayesi ve vazgeçilmez hedefidir.

Bilhassa mutluluk ve başarı kavramları, gençlikle özelleşen; gençlik yıllarında aranacak, peşinden koşulacak ve elde edilecek mefhumların en başında gelir. Çünkü mutluluk ve başarı, ne gökten insanların başına düşen bir şans elmasıdır, ne de omuzlara tesadüfen konan bir talih kuşudur. Emek, çaba, gayret, enerji isteyen bir hedeftir o. Gençlikte ekilecek ve ömür boyu meyvesi biçilecek ve yenilecek bir tohumdur.

Bazılarının sandığı gibi mutluluk ve başarı, birileri tarafından birilerine sunulan bir lütuf ve fırsatlar zinciri değildir. Hele hele tesadüfen oluşmuş, bir yerlerde pişirilmiş, yemesi için insanın önüne ya da ağızına düşürülmüş bir lokma hiç değildir. Diğer bir tabirle, mutluluk ve başarı beklenilmez ve verilmez. Her insan, onu alınının teriyle hayattan almasını bilmek, hak ederek elde etmek zorundadır. Bunun için çalışmak, koşmak, yorulmak gerekir. Armut piş, ağızıma düş anlayışından kurtulmak şarttır.

“Başarı Verilmez Alınır” ismini verdiğimiz bu kitapçık, aslında gençleri doğru yönlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu konuda dikkat edilmesi gereken noktalar üzerinde durulmaktadır. Gençlere, hayatta hiçbir şeyin emeksiz, çilesiz, çabasız, gayretsiz elde edilemeyeceği bilinci aşılanmaya çalışılmaktadır.

Gençlerimize bu konuda bir nebze de olsa faydalı olmamız temenniyle...

Cihan Yayınları
İstanbul, Eylül 2009

İÇİNDEKİLER

Hayatta Başarının Verilmesini Beklemeyin, Almasını Bilin!	7
Allah Boş Duran Genci Sevmez	9
Başarı Ele Kolay Geçmez, Sıkıntıları Göğüslemek Gerekir	11
Çarık ile Ayakkabı Farkı Çoban Ali'ye Okuma Kararı Verdirdi	14
Adam Olmak İsteyen Gençlerin Dikkatine... ..	16
Öğrenciler Nasıl Düşünmeliler?	19
'Ben Bu İş Yaparım!' Azmini Kaybetmeyin!	24
Su Damlalarının Taşta Bıraktığı İzden Ders Alan İslâm Âlimi: İbn-i Hacer	26
Kolay Elde Edilen Servet Kolaylıkla Elden Çıkarılabilir	28
Gençlerde Meslek Tercihi Neye Göre Olmalı?	31
Gençler! Hayata Nasıl Bakmalısınız?	34
Gençler! Sahip Olamadığınız Nimetlere Sakın Üzülmeyin!	37
Hayatın İyi Günleri Gibi, Kötü Günlerini de Karşılamaya Hazır mısınız?	39
Zengin Müflislerden Olmaya Özenmeyin	41
Maddiyatta Kendinizden Aşağıya; Maneviyatta Kendinizden Yukarıya Bakın!	44
İnsanların Kıymetini Bilmedikleri İki Nimete Dikkat Edin!	46
Hayata Lüks ile Başlanmaz	49
Gençler! Sahibi Olduğunuz Nimetlerin Farkında mısınız?	51
Sakatların Allah'a İsyana Hakları Var mı? Sakatlık, Mutluluk ve Başarıya Engel mi?	54
Boy Kısallığı Kişinin Faziletine ve Başarısına Engel Olur mu?	57
Duvara Para Yapıştırmakla Dilekler Kabul Olur mu?.....	60

Allah'tan Herşeyin Hayırlısını İsteyin!	63
Gençlerde Dostluğu Bir Anda Silme Yanlışı	65
Gençlerde İnsanlar Hakkında Su-i Zanla Hüküm Verme Yanlışı	68
Gençlere Kazandırılması Gereken 3 Değer: İman, Haya, Akıl... ..	71
Gençlerde Sorumluluk Duygusu	73
Haram Yemeyen Genç Çoban, Nasıl Sürü Sahibi Oldu?	75
Allah Korkusu Nasıl Belli Olur?	77
Gençlerin Anneler Günü Kutlaması Yapması Câiz midir?	79
Veysel Karanî'de Anne Sevgisi	82
Dili Koparılan Anne	85
Çocuğunun Doğum Gününü Kutlamak İsteyen Ana-Babalara... ..	87
Babasını Ormana Bırakan Adam, Bu Kararından Niçin Döndü?	89
Gençlerin Akrabayla İlişkileri Nasıl Olmalıdır?	91
Her Cuma, İş Yeri Kazancını Ölmüşlerine Bağışlayan Genç	93
Peygamber Torunları Yaşlı Adamdaki Yanlışı Nasıl Düzelttiler?	95

HAYATTA BAŞARININ VERİLMESİNİ BEKLEMİYİN, ALMASINI BİLİN!

Bizim kuşağın, büyüklerimizden aldığı tavsiyeler hep çalışma ve gayret yönünde olurdu. Hangi yaşlıya rastlasanız, hangi güngörmüşe uğrasanız size yapacağı tavsiye aynıydı:

– Çalışın, kazanın, adam olun. Gökten ne altın yağar, ne de gümüş.. Bunları insanlar çalışıp kazanarak elde ederler...

Gerçekten de insanlar, bilhassa gençler, hayatın belli bir devresinde çalışacak, hem de çok çalışacaklar...

Sadece çalışmak mı? Yetmez.

Yokluk çekecek, mahrumiyetlere göğüs gerecek, sıkıntı ve zorluğu yenmeyi öğrenecekler...

Gençler, şayet daha hayatın başında emeklilik psikolojisine girer de, ihtiyarlar gibi hareketsiz ve ümitsiz hale yönelirlerse; bilsinler ki gökten ne altın yağar, ne de gümüş...

Şurası bir gerçektir ki, hamur ne kadar yumruk yerse o kadar güzel ekmek olur o hamurdan. Yumruk yemeyen hamurdan kaliteli ekmek yapılamaz.

Hayatta yumruk yemeden, zorluk çekmeden, meşakkatlere göğüs germeden yaşamak isteyenler; basit bir zorlukla karşılaşınca yıkılıverirler. Direnç gösteremezler. Çünkü hep bir eli yağda bir eli balda yaşamışlar, böyle bir hayat sürdürmüşlerdir. Ne zorluk ve yokluk çekmiş-

ler, ne de hayatın yumruğuna maruz kalmışlardır. Böylesine dayanıksız gençler kendilerini hayatın gelmesi beklenen yumruklarına hazır hissetmeli, zorluklara göğüs germe niyet ve azmini iç dünyalarında hep taşımaları.

Çünkü zorluksuz hayat yoktur bu âlemede. Alın terlemeden, beyin zonklamadan, beden yorgun düşmeden başarı beklemek, ilerleme ümidinde bulunmak biraz hayalcilik, biraz da kolaycılık olur.

Başarının, insana birileri tarafından verildiğini sanmak hep yanlış olmuştur. Zira başarılar, hayatta verilmez, alınır. Hem de gayretinle, azminle, alın terinle, beyninin zonklamasıyla...

Bu gerçeği, hayatını hep alın teriyle kazanan köylüler çok iyi bilirler.

Nitekim bu köylülerden birine sormuşlar:

– İneğiniz ne kadar süt veriyor?

Köylü ciddileşmiş:

– Bizim ineğimiz hiçbir zaman süt vermez!

– Biz verir biliyoruz.

– Hayır siz yanlış biliyorsunuz.

İneğimiz süt vermez, biz ondan sütü hep sağarak alırız!

Gençler de başarıların, kendilerine gökten bir nimet sofrası halinde sunulacağını bekliyorsa yanılıyorlar.

Başarı verilmez, alınır. Çalışmakla, azimle, gayretle, zorluklara göğüs germekle...

Bu konuda uzun söze gerek yoktur. Çünkü son sözü (Necm) Suresi'nde Rabb'imiz söylemiştir:

– İnsan için çalışmasından başka bir karşılık yoktur!

ALLAH BOŞ DURAN GENCİ SEVMEZ

Dine soğuk bakan bazı çevreler, bize dünya lazım diyorlar, sonra da ekliyorlar:

– **Halbuki din bizi dünyadan soğutuyor, çalışmamızı istemiyor, geri bırakıyor.**

Sizlere dinin bu konudaki bazı emirlerini, din büyüklerinin benimsedikleri anlayışları arz edeceğim. Bakalım bizi geri bırakan din mi; yoksa din-den uzaklaşmak ve dini bilmemek mi?

Buyurun örnekleri birlikte okuyalım.

Büyük din âlimi İmam-ı Gazali'nin İhya'sından bir hadise yer vereceğim önce. Hem de gençlere hitap eden bir hadis.

Bakın ne buyuruyor Allah Resulü (s.a.v.):

– **Allah'ın en sevmediği genç, boş duran gençtir!**

Evet bir genç kendini Allah'a sevdirmek istiyorsa boş durmasın, vaktini boşa geçirmesin. Zira Allah, boş duran genci sevmiyor, bunu da Resulü'ne söyleterek gençleri böylece ikaz ve irşad ediyor.

Siz söyleyin, din, gençlerimize böyle bir uyarıda bulunduğu için gerileme sebebi mi oluyor; yoksa ilerleme sebebi mi? Böyle diyen din, geri kalma sebebi olarak gösterilebilir mi?

Yine Efendimiz Hazretleri buyuruyor ki:

– **Helâk oldular, helâk!..**

Sordular;

– **Kimler ya Resûlallah?**

Şöyle ikaz etti Allah Resûlü:

– **Bugün git de yarın gel!** diyenler.

Yani bugünün işini yarına bırakanlar, işi savsaklayıp da vaktinde yapmayanlar, yarına tehir edenler.

Siz söyleyin, bugünün işini yarına bırakanları ciddi anlamda uyaran bir din bizi geriletir mi; yoksa ilerletir mi?

Bir de din büyüğünden örnek verelim.

Van'da ders okuttuğu camiye odun taşıyan talebesini gören **Bedi-üzzaman**, hemen koşar, Odunları kucaklayıp kendisi de taşımaya başlar. Bundan sıkılan talebesi Molla Hamid:

– Üstadım, siz istirahat buyurun, ben taşıyım odunları, deyince şu karşılığı alır:

– **Bilirim Molla Hamid sen taşırsın odunları. Ama benim gayretim bırakmaz ki boş durayım da başkalarının çalışmasını seyredeyim.**

Bundan sonra da şu cümleyi ilave eder:

– **İnsanlar boş durmayıp çalışmanın ne kadar hayırlı olduğunu bilselerdi, ömürlerinin tek dakikasını bile boş geçirmez, mutlaka bir işle meşgul olurlardı!**

Evet, hakikatı bilen bir din büyüğü de böyle bakıyor hayata. Teşvikte bulunuyor yakınlarını, talebelerini çalışmaya...

Sevgili gençler!

Siz söyleyin bu dinin neresinde bizleri geri bırakma emri?

Yoksa, bizi geri bırakan din değil de, dini bilmemek, din hakkında ön yargılı ve peşin hükümlü olmak mı?..

BAŞARI ELE KOLAY GEÇMEZ, SIKINTILARI GÖĞÜSLEMELER GEREKİR

İnsan yaratılışında yükselme meyli vardır. Her insan yükselmeyi, üst katlara çıkmayı ister. Hiç kimse aşağılarda kalmayı, bodruma inmeyi arzulamaz.

Ancak, yükselmek, üst katlara çıkmak biraz meşakkat ister.. yorulmak, terlemek gerektirir.

İşte günümüzün bazı gençleriyle burada ihtilafımız var. Yükselme arzusunda birlikteyiz, ama şartlarında anlaşılamamak söz konusu. Çünkü onlar, yorulmadan yükselmek, adım atmadan ilerlemek istemekteler.

Hatta bazıları henüz hayatın başında iken emekli rahatı istiyorlar. Falanın veya filanın makamına göz diyorlar:

– Neden ben de onlar gibi olmayayım. Benim de buna hakkım yok mu? diyorlar.

Yok demek mümkün mü? Elbette değil.

Ancak şartına riayet gerekiyor. Şartına riayet ise, birazcık terlemek, yorulmak, beyin çalıştırmak.. gibi zorlukları göğüslemekle oluyor.

Şu anda bir yerlere çıkmış kimselere bakın. Hiç biri oturduğu yerden asansörle yukarıya çekilmemiş. Mutlaka alın teri dökmüş, beyin yormuş, hatta bizim şu anda göze alamayacağımız zorlukları göğüsleyerek çıkmış buralara.

İmam-ı Ebu Yusuf'un sözü meşhurdur. Bunca ilmi nasıl elde ettiği sorulunca verdiği cevap tarihlere geçecek derecede ibretlidir. Şöyle diyor:

– İlim öyle bir şeydir ki, siz ona tümünüzü vermedikçe o size yarısını dahi vermez!

Tabii sadece ilimde değil, her sahada durum aynı.

Siz meşgul olduğunuz işe tümünüzü vereceksiniz ki onun yarısına sahip olasınız..

Yoksa yarı ciddi, yarı şaka şekilde laubalice bir alakayla, başarı elde edildiği görülmemiştir.

Geçenlerde Hattat Yusuf Hoca Efendi ile konuşuyorduk:

– Kitaplarınız hemen her yerde okunuyor, hem de bir hayli kitap da yazmışsınız. Kolay oldu mu, diye sordum.

Tebessüm ederek cevap verdi:

– Bugüne gelinceye kadar ne türlü zorlukları göğüslediğimi ben bilirim, öyle sanıldığı kadar kolay olmadı bu işler, dedi.

– Bir tanesini anlat da gençlere ders olsun, dedim.

Anlattığı gerçekten beni de etkiledi:

Kur'an harflerini öğretmek için bir Elif-ba hazırlamış. Kitabın baskısı bitmiş, bir kutunun içine doldurup cuma namazından sonra cemaata satmak üzere Süleymaniye Camii'nin kapısına omuzunda getirip tezgaha bırakmış. Hem yazar, hem satar durumda.. Ne yazık ki, koskoca camiden çıkan 10 bin kişiden tek insan eğilip de bakmamış bile, tek nüsha olsun kitap satamamış...

Tekrar kutunun içine koyduğu kitaplarını omuzuna alıp, geldiği gibi dönerken caminin karşısındaki kahvede oturanlardan bir ses gelmiş kulağına:

– Hafız efendi, lütfen bir çayımızı iç de sonra git!

Bir de bakar ki rahmetli Hacı Muzaffer Ozak.

Hemen yanına oturmuş. Şeyh Efendi:

– *Hafız efendiye bir çay getirin, çabuk, demiş. Sonra yanındaki yakınlarına emretmiş:*

– *Hafız efendinin kitaplarını sayıp teslim alın.*

Akşam tekkede dağıtırsınız. Parasını da hemen peşin olarak verin ki şevki sönmesin, hizmet duyguları yok olmasın. Yeni kitaplar hazırlasın bu gençler.

Muzaffer Özak

Kitapları halk kitlesi tarafından büyük bir ilgiyle okunan Yusuf Tavaslı Hoca diyor ki:

– O kitapların hepsinin kağıdı gençliğimde omuzumdan geçmiş, baskısı elimle olmuş, kitapçı vitrinine de yine omuzumda taşınmıştır. Ben bu güne gelinceye kadar bu işin hem yazarlığını, hem hamallığını yaptım. Daha sonra hamallığını işçilere bırakmaya başladım.

Evet, birileri bir yere gelmişlerse, mutlaka bu işin başlangıcında zorluğunu göğüslemiş, sıkıntısını çekmiştir.

Sevgili gençler!

Ebu Yusuf'un buyurduğu gibi, siz üzerinize aldığınız işe bütünüünüzü vermedikçe o işte başarının yarısını bile alamazsınız.

Boşuna kolaycılığa, köşe dönmeçiliğe imrenmeyin. O yol, çıkar yol değildir. Alın teri, göz nuru esastır her işte. Yükselmenin yolu sıkıntıyı göğüslemekten, zorluğa katlanmaktan geçer. Caymak yok, direnmek var.

ÇARIK İLE AYAKKABI FARKI ÇOBAN ALİ'YE OKUMA KARARI VERDİRDİ

Çoban Ali koyunların peşinde yürürken sevinçliydi. Yarın şehre inecekti. Düşündükçe heyecandan yüreği vuruyor, içi içine sığmaz oluyordu.

Erkenden kalktı. Zaten şehre gitme heyecanından doğru dürüst uyuyamamıştı. Gözlerini oğuşturdu. Çeşme başında yüzünü yıkadı. Bir güzel giyindi.

Yepyeni çarıklarını da ayağına geçirip yola koyuldu. Çarıkları kirlenmesin diye çamura basmamaya çalışıyordu. Buna rağmen çarıklar çamur içinde kalmıştı.

– Bir su başında durur yıkarım, diye düşündü.

Fakat sonradan unuttu. Şehre çamurlu çarıklarla girdi. Hükümet meydanı denen yerde durdu. Meydanın bir yanında hükümet konağı, öbür yanında cami vardı. Camiyi geçip sıra sıra dükkanların önünde yürümeye başladı.

Çoban Ali'nin ilgisini en çok ayakkabı mağazası çekti. Vitrindeki ayakkabılar pırl pırlıdı. O zaman kendi çamurlu çarıklarını hatırladı. Yüzünü buruşturdu. Vitrindeki ayakkabılar çamurlu çarıklarıyla âdeta alay ediyorlar, sanki “Sümüklü sen de” diyorlardı.

– Kibirlenmeyin be, dedi ayakkabılara bakıp. Çarik da sizin gibi deriden yapılmıştır. Aranızda ne fark var sanki? Biraz çamurlanmış o kadar.

Bu arada önündeki cama yaşlı bir adamın yüzü yansımıştı. Gülüm-süyordu. Meğer Ali, içinden söylediğini sandığı sözleri yüksek sesle söylemişti. Utanıp başını indirdi. Yaşlı adam elini Ali'nin omuzuna koy-du:

– Utanacak birşey yok, dedi. Sen doğruyu söyledin. Ama şunu unutma: Vitrindeki iskarpinler büyük emekle hazırlanmıştır. Bir sürü iş-lemenden geçmişlerdir. Dikilmişler, zımparalanmışlar, terbiye edilmişler ve cilalanmışlar. Senin çarıklar ise kaba taslak dikilmiştir. Fazla emek gösterilmemiştir. Aralarında elbet bu kadar fark bulunmalı.

Derin bir soluk aldı yaşlı adam. Sonra Ali'nin kulağına eğildi:

– İnsanlar da tıpkı böyledir oğul, diye devam etti. Güçlülere kat-lanırlarsa, çalışırlarsa, okurlarsa, görevlerini eksiksiz yaparlarsa, bir işe dört elle sarılırlarsa yükselirler. Kafalarının içi vitrindeki iskarpinler gibi cilalanır. Aksini yaparlarsa senin çamurlu çarıklarına benzerler. Bak genceciksin. Fırsat elinde iken, oku, öğren, çalış.

Ali ağır ağır başını kaldırdı. Yaşlı adamın söyledikleri hoşuna git-mişti. Gülüyordu:

– Kimsiniz? diye sordu.

– Dükkân sahibiyim, dedi yaşlı adam. Hadi içeri girelim.

Çoban Ali'nin çekingenliğini görünce kolundan tutup içeri soktu. Vitrinlerde sıra duran iskarpinleri gösterdi.

– Seç bakalım.

Ali boynunu büktü:

– Şey, galiba o kadar param yok.

– Para isteyen kim? Yalnız söz vermeni istiyorum. Okuyacaksın. Kafanı pırıl pırıl bilgilerle dolduracaksın. Benim ücretim de bu olacak.

Ali söz verdi. Pırıl pırıl bir çift iskarpin alıp dükkândan ayrıldı. He-men bir kitapçıya gitti. İlkokuldan sonra okumayı bırakmaya karar ver-mişti. Çoban olacaktı. Fakat şimdi okumak istiyordu. Yaşlı adama da söz vermişti. Cebindeki parayla okul kitapları aldı.

Köye dönerken havalarda yürür gibiydi. Sevinçten uçuyordu.

ADAM OLMAK İSTEYEN GENÇLERİN DİKKATİNE...

Yükselmek, adam olmak isteyen gençler, ne fizikî yapılarına bakmalı; ne de ana, baba, soy sop gibi ci-hetleri düşünmeliler...

Bunların hiçbirisi, büyük adam olup vatana, millete hizmet etmek isteyen kimse için düşünülecek ilk şey değildir. Bütün mesele, gencin kafa yapısı, düşünce tarzı, çalışma azmi ve moral durumundadır.

Tarihte nice eşsiz insanlar vardır ki, ne fizikî şartları müsaittir, ne de soy sop durumları. Ama bunlara rağmen bu zatlar belirli noktalarda zirveleşmişlerdir. Ve öyleleri de vardır ki kendi sahasında hâlâ aşılamamıştır.

İsterseniz edebiyat sahasında isim yapan, İslâm kültüründe de büyük mevkiye sahip olanlardan misal verelim.

Hicrî ikinci asrın başlarında kendilerini kabul ettiren meşhur şair ve hatiplerden Cahız, Ferezdak, Cerir, “Makamat” sahibi Hariri...

Bunların hepsi de fizikî bakımdan çirkin mi çirkindiler. Soy sop olarak da tanınmış bir aileden değildiler. Ama buna rağmen günümüzde bile onları geçen olamamış. Arap edebiyatında eşizliklerini sürdürmeye devam etmişlerdir.

Bunlardan Cahız'ın fizikî durumuna bir bakalım.

Bir gün Basra'da bir çocuk resimciye gitmiş, ondan bir şeytan res-

mi yapmasını istemiş. Resimci de görmediği şeytanın resmini nasıl yapacağını sormuş. Bu defa şaşırان çocuk bakmış ki, oradan geçen birinin yüzü, karışık çizgi ve çukurlarla dolu.

– Amca, amca! biraz gelir misin? diyerek elinden tutup resimcinin yanına getirerek:

– İşte bunun gibi yap! deyip, çıkıp gitmiş. Meğer çocuğun yüzünü şeytana benzettiği adam Cahız'ın kendisiymiş.

Ferezdak'a gelince:

Ferezdak, yanan tandıra düşüp de alaca bulaca hale gelen kediye derler. Ferezdak da küçükken çiçek hastalığına yakalanmış, yüzünde tandırdan çıkan kedinin durumuna benzer şekilde alaca bulaca çukurlar meydana gelmiş, bu sebeple de asıl ismini bırakıp kendisine Ferezdak demişler.

Ama çirkin yüzlü bu Ferezdak, şiirleriyle insanların hayranlığını kazanmış; karşısında hatipleri, edibleri elpençe divan durdurmasını bilmiştir. Zaten bunlar tıpkı Muaydi gibidirler.

Şair Muaydi'yi, hayranlarından biri günlerce yol kat ederek görmek istemiş. Bir de bakmış ki, sevimsiz, alımsız bir adam!.. Ne kılık kıyafet yerinde, ne de boy pos!..

Şiirlerinden dolayı hayran olduğu Muaydi'nin böyle çelimsiz biri olduğunu görünce şaşkına dönen adamın halini anlayan şair, meşhur şiirini o zaman söylemiş:

– Muaydi'yi işitmen, görmenden hayırlıdır!

Sadece Arap âleminde değil, dünya edebiyatında da eşsiz bir eser olarak bilinen Makamat'ın yazarını nasıl sanıyorsunuz? Bu da Muaydi gibi, bir hayranıyla karşılaşmış Kûfe mescidinde. Makamat'ın yazarının çelimsiz biri olduğunu bir türlü kabul edemeyen adam, şaşkınlığını sürdürürken Hariri, kağıda şu şiiri yazıp adamın eline tutuşturmuş:

– Ben de tıpkı Muaydi gibiyim. Keşke beni işitmekle kalsaydın da görmeye heveslenmeseydin!

İsterseniz Cerir'in de babasından bir örnek verelim.

Büyük adam olmak için ille büyük adamın oğlu olmak gerekir gibi bir düşünceye sahip olan bir genci, elinden tutup çadırlarına götüren Cerir, babasını çağırmış.

Çadırdan üstüne başına süt dökülmüş halde, perişan kılıklı biri çıkmış. Cerir, durumu şöyle izah etmiş:

– İşte bu gördüğünüz perişan adam, şairlere meydan okuyan Cerir'in babasıdır. Keçisini çadıra çekmiş, memesi altına da yatmış, sütünü emdiği sırada gelmişiz anlaşılan. Sütü sağmıyor da memelerinden emiyor. Çünkü sağarken görenler olur da kendisinden süt isterler diye korkuyor. İşte Cerir böyle cimri bir adamın oğludur.

Zannederim şu misaller, kendilerini geliştirip yükselmek isteyen, adam olmaya çalışan gençlerimize ibretli örnekler olsa gerektir. Ne fizikî yapı, ne soy sop. Bütün mesele kendi azminiz, gayretiniz, kafanızın motor gibi çalışması, Gerisi sizi meşgul etmemelidir.

En çelimsiz, en fakir genç, en başarılı biri olabilir. Herkesi kendisine hayran bırakabilir. İşte örnekleri...

ÖĞRENCİLER NASIL DÜŞÜNMEİLER?

İnsanın en büyük düşmanlarından biri, şüphesiz cehalettir. Cahil insan, insanların en gerisinde yer almaya, cemiyette faydalı bir hizmet göremez halde kalmaya mahkûmdur.

Bu yüzden her insan, her genç, önce kendisini cehaletten kurtarıp, bilgi sahibi yapmak ister. Tâ ki, geri kalmaktan kurtulsun, insanlar arasında kendisine uygun bir hizmet pozisyonu yakalasın; doğru ile eğriyi, hak ile bâtılı ayırma kabiliyetini elde etsin.

Ancak bilgi elde edip, ilim sahibi olmaya çalışan bu kimselerin dikkat edecekleri bazı ölçüler vardır ki, bunlara riayet ettikleri takdirde başarılı olurlar, çalışma ve gayretleri hedefini bulur, yanlış düşünceye saptaktan kurtulurlar.

Büyük ilim adamları, tecrübeli, uzman zâtlar, bu hususta şu kaide-leri sıralamışlardır:

1 – Öğrenme çağındaki her genç, cehaletten kurtulmayı esas almalıdır; cehaletin çok kötü bir şey olduğuna kesin kanaat getirmelidir.

Cehaletin bu kötülüğündendir ki, Rabbimiz Kur'ân-ı Kerîm'de, insanlara şu suali sorarak düşüncelerini istemiştir:

"– Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?"

Evet, olmaz. Çünkü, bilen hakkı bulur, bilmeyen bâtılda kalır.

2 – Öğrenci gencin, ilim öğrenerek kendini cehaletten kurtarmaktan maksadı nedir, onu iyi tespit etmelidir.

Cehaletten kurtulmaktan esas maksadı, doğru ile eğriyi bulmak, hak ile bâtılı ayırmak olmalıdır.

Şayet bir ilim, sahibini bu maksada götürmüyor, bâtılda kalmasına sebep oluyorsa; o ilim ideal öğrenim değildir. Maksadına uyan bir başlangıç yoktur onda.

Öyle ise öğrenmeye arzulu her genç, bu ilim ile Hakk'ı bulmayı esas almalı, bâtıldan kurtulmayı hedef edinmelidir. Başka düşünceler, bu gayenin arkasından gelmelidir. Önüne geçmemelidir.

3 – Her genç, elde ettiği ilimle insanlara hizmette bulunmayı, nafile ibadet ve kudsi hizmet saymalıdır.

Zira Peygamberimiz, hadîsinde, **insanların en hayırlısı, yine insanlara en faydalı olanıdır**, demiştir.

Bir ilim ki, sahibini insanlara faydalı kılmıyor ve hizmette bulundurmuyorsa, o ilim değil, elemidir. Sahibinin mes'uliyetini çoğaltır sadece.

4 – İlim öğrenmeye istekli genç, örnek olmalıdır. Öğrendiğiyle amel etmeli ki, Allah ona öğrenmediğini lâıyk görsün, yeni şeyler öğrenmesi ve bilgisini arttırması için sebepler yaratsın.

İlme, bu niyetler içinde başlayan gencin, şu hususlara da dikkat etmesi gerektiğini büyük zâtlar anlatmaktadırlar:

1 – İlim peşinde koşan genç, yemeyi, içmeyi, uyumayı terketmemelidir. Ancak bunların hepsinin azıyla yetinmelidir.

2 – İlim peşinde koşan genç, para kazanma, köşe dönme sohbetlerine değer vermemeli, bu konularla zihnini meşgul etmemeli, böyleleriyle içli-dışlı olmaktan uzak kalmalıdır.

Hattâ sâfi zihinleri bulandırıcı, dikkatleri başka taraflara çekici kimselerle arkadaşlık kurmamalı, onlarla konuşmaktan geri durmaya gayret etmelidir. Zihnî doğrultusunun ve ahlâkî çizgisinin bozulmaması için, kendini böyle engellerden uzak tutması zarurîdir.

3 – İlimin dışında kendisine lâzım olmayan gereksiz ve havadan sudan mevzularla da meşgul olmamalıdır. Atasözlerinde, şöyle denilmiştir:

"– Lâıyk olmayan şeyle meşgul olanın, lâıyğı odur."

Lokman Hekim'e sormuşlar:

– *Bunca ilmi ne ile elde ettin? Şöyle cevap vermiş:*
 – *Doğru sözlülükle, emanete dikkat etmekle, bir de gereksiz ve yararsız konuşmalardan uzak kalıp, sadece dersimi düşünmekle...*

4 – Öğrenci, kendisine ilim öğreten hocasına son derece saygılı olmalı, hürmetten asla geri kalmamalıdır. Hocası buna lâyık olmasa bile...

Alimler derler ki: **Öğretmenine hürmet eden talebenin zihni açılır, ilminin bereketi artar; hürmet etmeyenin ise, ilminin bereketi azalır, hattâ feyzi kaçır...**

* * *

Mâneviyat büyükleri, ilmî çalışmalarında başarılı olmak isteyen öğrenci gençlere, şu maddeleri hatırlatıyorlar:

1 – Kendisi mütevâzi olacak, kibir, gurur gibi bir his taşımayacak, sormaktan ve öğrenme faaliyetinden utanmayacaktır.

2 – İlim öğrenme hissi (merakı) kendisinde hırs halinde kuvvet bulacak, başka meşguliyetler onu doyurmayacaktır.

3 – Üstadına saygılı olmayı, anne-babasına hürmet kadar kutsal bilecek; saygıda asla kusur etmeyecektir.

Burada esas ilgilendiren şu mühim nokta da unutulmamalıdır:

İlim, gaye değil, vasıta. Bu vasıtanın gayesi, sahibine İslâmî hayatı yaşatmak, yaratılışın gayesini bildirmektir.

Bu gayeye kademe kademe yaklaştıran ilim, vasıtalık vazifesini görüyor, gaye yerine geçmiyor, demektir.

İşte, ilim yolunda büyük kayıp, telâfisi mümkün olmayan yanılma da burada meydana gelmektedir.

Şu da var ki ilme başka niyetlerle, farklı düşüncelerle başlayanlar, sonunda gerçek hedefini bulur, gayelerine yönelebilirler de... Zira, ilim, sahibini yanlış yola, bâtıl hedefe kolay kolay itmez. O insan, bâtıl'da kalmak için özel bir gayret göstermedikçe...

Nitekim, mâneviyat büyüklerinden Mücâhid Hazretleri der ki:

– Biz, ilmi, Allah rızası için öğrenmeye başlamadık. Ama ilim, sonunda bizi düzeltti, niyetimizi islâh etti...

Resûl-i Ekrem Efendimiz'in bu konuda ikazı gayet açıktır:

– Kim ilmi, başka niyetlerle elde etmeye başlarsa, bilsin ki, ilim onu eninde sonunda iyi niyete, hakikî gayeye götürür.

Yeter ki, o da iyiliğe yönelme arzusu içinde olsun...

Büyükler derler ki:

– Faydalı ilim, güzel terbiye, öyle bir servettir ki, onları bir hırsız çalamaz, hiç-bir asır da değiştirip değersiz kılamaz. Faydalı ilme, güzel terbiyeye sahip bir genç, altınlarla süslü kimse gibidir. İtibarı hiçbir zaman aşağı düşmez.

İmam-ı Gazâlî Hazretleri de, genç nesle şöyle hitap eder:

– Değerli genç! İlim peşinde koş, bilgi sahibi ol! Zira, ilim elde eden kimse çirkinse, ilimle çirkinliği örtülür, güzellik bulur. Güzelse, güzelliği daha da artar. Hiçbir miras, ilim ve güzel ahlâk kadar değerli ve makbûl olamaz.

Konuyu, Süfyân b. Uyeyne'nin, kızını isteyen bir gence verdiği cevaplarla bağlayalım:

Bu büyük âlime gelen gencin biri, kerimesine tâlib olduğunu imâ eden bir sözle, kendisini reddetmemesini ister.

Büyük âlim, şu karşılığı verir:

– Pek iyi bir teklif, hayırlı bir istek... Ancak, bana Allah'ın kitabından birkaç âyet oku bakayım.

Genç, mahcup ve üzüntülü vaziyette:

– Efendim, hiç âyet ezberlemedim ki!..

– Öyle ise, bari birkaç hadîs oku!..

– Onu da bilmiyorum efendim.

– Peki, birkaç mısra şiir de bilmiyor musun?

– Hayır, şiire hiç merak salmadım!...

– Pekiyi, sevgili evlâdım! Âyet yok, hadîs yok, şiir ise zaten yok. Ben senin hangi vasfına güveneyim, yavrumu hangi meziyetine emanet edeyim?

'BEN BU İŞİ YAPARIM!' AZMİNİ KAYBETMEYİN!

Denebilir ki, hayattaki tüm başarıların temelinde "Ben bu işi yaparım" azmi yatmaktadır. Nitekim başarısızlıkların temelinde de "Ben bu işi yapamam" ümitsizliği yattığı gibi.

Efendimiz Hazretleri ümmetine "Ben bu işi yaparım" azminde olmayı emir buyurmuş, hatta en yoksul insana dahi bu ümidi telkiden geri kalmamıştır.

"Hayatın Gayesi" kitabından vereceğim bir örnekle bu mühim konuyu misaliyle arz etmek istiyorum. Bakalım imkanını sıfırlamış en yoksul bir insana dahi, Efendimiz

nasıl bir ümit ve azim telkin etmiş; hiçbir şeyi olmayan adama nasıl 'Ben bu işi yapabilirim' azmi kazandırmıştır?

Eli ayağı sağlam, gücü kuvveti yerinde genç bir adam: "Ya Resulallah sadakaya muhtaç haldeyim, bana yardım et." dedi. Gerçekten de adam fakirlikte dibe vurmuş görünümündeydi. Teşebbüs gücünü kaybetmiş, "Ben bir şey yapamam" ümitsizliğinin kuyusuna düşmüştü sanki. İlk bakışta herhangi bir çalışma engelinin olmadığını gören Efendimiz, "Evinde alınıp satılacak hiçbir şeyin yok mu?" diye sordu.

Adam: "Var; geceleri yarısını altıma serip yarısını da üstüme örttüğüm bir cübbem ile içeceğim suyu doldurduğum bir kırbam var!" dedi.

"Git bu söylediklerini hemen buraya getir!" buyurdu Efendimiz.

Ürkek adam şaşkın halde, işin nereye varacağını bilemeden, gidip söylediği 2 parça eşyayı getirdi. Efendimiz orada bulunanlara seslendi: "Bunları kim satın alır?"

Biri cevap verdi: "Ben bir dirheme alabilirim."

Verileni az bulan Efendimiz, "Artıran yok mu?" diye seslendi. Başka biri, "Ben iki dirhem veriyorum." deyince eşya onda kaldı.

İki dirhemi alan Efendimiz'in gence teklifi şöyle oldu: "Bu iki dirhemden birini evinde acil ihtiyaçların için harca. Kalan bir dirhemle de bir iple bir balta satın al, doğruca Medine kenarındaki çalılığa git, orarlardan odun topla, çarşıya getir, sokak sokak dolaşarak satmaya başla!.."

Genç adam tereddütler içinde kalkıp gitti. Baltayla kırdaki odun hazırladı, iple sarıp yüklenerek şehre getirdi, sokak sokak dolaşmaya başladı. İlk günleri zorlandı. Aklına, hayaline getirmediği bir işti bu.

Aradan tam on beş gün geçmişti.

Bir gün mescide, üstünü başını yenilemiş, hareketli ve heyecanlı bir genç girdi. Efendimiz, bir süre önce tanıdığı bu hareketli gence, tebessüm ederek sordu: "Şimdi nasılsın?"

Şen ve şakrak cevap verdi genç: "Bütün borçlarımı ödedim, sattığım eşyalarımı da geri aldım. Böyle işleri başaracağımı hiç ümit etmiyordum!"

Bunun üzerine, "Birilerinin yaptığı yardımla geçinmenden, sırtında odun taşıyarak kendi alın terinle yaşamak daha hayırlıdır!" buyuran Efendimiz, şu hatırlatmayı da yaptı:

"Allah rızkını yaratmadan hiç bir kuluna hayat vermemiştir. Ne var ki teşebbüs gücünü kaybeden kul, rızkının peşinde koşma azmini de kaybeder, birilerinin yardımıyla geçinmeye kendini mecbur sanır, yazık eder kendine."

SU DAMLALARININ TAŞTA BIRAKTIĞI İZDEN DERS ALAN İSLÂM ÂLİMİ: İBN-İ HACER

Vaktiyle bir çocuk vardı. Medresede okurdu. Kavuklu hocalardan ders alır, öğretilenleri anlamaya çalışırdı.

Fakat kafası kalınca idi. Tüm gayretlerine rağmen pek bir şey öğrenemezdi. Arkadaşları onu geçmiş, okumayı ilerletmişlerdi. O ise hâlâ bir yıl öncesinin kitaplarını okuyordu.

Günlerden bir gün kararını verdi:

– Kafam çok kalın. Zekâm da az. Bu durumda okuyamam. İyisi mi köyüme dönüp tarla işlerinde aileme yardım edeyim.

Bu maksatla bir sabah yola koyuldu. Az gitti, uz gitti, yolu bir ovaya düştü. Sıcak bastırmıştı. Çok da yorulmuştu. Yolun kenarında bir mağara vardı, ama girmeye korkuyordu.

İçerisinin serin olduğundan emindi. Çünkü güneş almıyordu. ama ya ayıya filan rastlarsa ne olacaktı?

Bunları düşündüğü için yüreği ürperiyor, içeri girmeye bir türlü cesaret edemiyordu.

Sonunda sıcak ve yorgunluk baskın çıktı. Ne olursa olsun mağaraya girecekti. Kararını verdi. Adımlarını ağır ağır attı.

Korktuğu şeylerle karşılaşmayınca sevindi. Korkusu biraz olsun dağıldı. Bir köşeye büzüldü. Sonra uzanıverdi.

Birden gözü mağaranın tavanından yere damlayan suya takıldı.

Yukarda birikiyor, büyüyor ve damla kendini taşıyamayacak kadar büyüyünce kopup yerdeki taşın üstüne düşüyordu.

Kimbilir kaç yıldır böyle devam edip gidiyordu bu. Taş oyulmuştu.

Oysa taş sertti. Su damlası ise yumuşacıktı. Yumuşacık su damlası nasıl oluyor da taşı deliyordu?

Birden şimşekler çaktı beyninde.

Yumuşacık su damlaları senelerce aka aka sert taşları deliyordu. Kendisi de ısrarla derslerine çalışır, okuma isteğiyle hocalarını dinlerse zamanla kafasına bir şeyler girerdi.

– Benim kafam, şu taştan daha sert değil ya, diye söylendi.

Önemli olan sebat etmektir. Şu su kadar sebât etmek. O zaman kitaplarda yazılı olanlarla hocaların anlattıkları, kalın da olsa, kafada iz bırakırlardı.

Hızla kalkıp gerisin geri medreseye döndü.

Çalıştı, çabaladı. arkadaşlarına yetişti.

Hattâ zaman içinde hepsini geçti.

Öyle bir bilgin oldu ki, kitapları hâlâ ellerde dolaşır.

Bu yüzden “Taş oğlu” mânasına gelen “İbn-i Hacer” dendi adına.

Bunu anlattım ki, hiç biriniz herhangi bir konuyu anlamadığını söylemesin. Dinledikten, direndikten ve çalıştıktan sonra anlaşılacak konu yoktur.

KOLAY ELDE EDİLEN SERVET KOLAYLIKLAR ELDEN ÇIKARILABİLİR

Abbasi halifelerinden Muktedir Billah'ın zamanında Şam'da mübarek bir zat vardı. Zengin olmasına rağmen hastalığına çare bulunamamış, nihayet vefat etmiş, biricik yavrusu da küçük yaşta yetim kalmıştı.

Zaman geçti, çocuk yetişti. Ancak zengin adamın çocuğu fakir bir hayat yaşıyordu.

Ona: **'Senin baban zengin bir zattı, seni düşünmüş olmalıdır, hiç para bırakmamış mı?'** diye soruyorlar; o ise, omuzlarını hayır anlamında silkiyor, yokluk içinde sabır ve şükürle yaşıyordu.

Bir gece rüyasında ak sakallı, nur yüzlü bir zat ona şöyle seslendi:

– Evladım, **senin baban tedbirli adamdır. Seni böyle yokluk içinde bırakmamıştır. Ama gel gör ki, her şeyin bir sebebi vardır. Senin bu servete kavuşma sebebin de Mısır'dadır. Kahire'ye git, şehrin en büyük camisinin kapısında bekle, sana rızkının nerede olduğunu bildirecekler. Öğren, gel, bolluğa kavuş.**

Bu rüya üç defa tekrar edince, çocuk: **'Bunda da bir hikmet vardır.'** diyerek Kahire'nin yolunu tutar, söylenen caminin önünde beklemeye başlar. Günler geçer; ama bir sebep ortaya çıkıp da hiç birisi bir şey söylemez. Genç çocuk, şurada burada bulduğu küçük işlerle çalışarak, ancak karnını doyurabilir.

Bir gece yine caminin önünde beklerken şehrin zabıta âmiri görüntüsünde bir adam gelip genci sorguya çeker:

– Gecenin bu saatinde ne işin var burada? Ne bekliyorsun?

– **Ben Şam’dan gelen bir garibim.**

– Ne için geldin?

– Rüyamda benim rızkımın Kahire’de olduğu söylendi, ‘Git, orada bekle, sana biri rızkının yerini bildirecek.’ dendi. Onun için bekliyorum burada.

Bu açıklamaya kızan makam sahibi adam:

– **Be hey ahmak, insan rüyaya bakarak Şam’dan buraya kadar gelir mi? Ben kaç zamandır rüyamda Şam’da Emevi Camii’ne bakan iki katlı bir ahşap evin bodrumunda, bir küp dolusu altın saklı olduğunu görüyorum. Kalkıp da oraya gidiyor muyum?**

Bu sözler yoksul gencin kafasında şimşekler gibi çakar. Çünkü adamın tarif ettiği ev, kendi evidir.

Hemen döner, günlerce yol yürüyerek nihayet memleketi Şam’a gelir ve ilk işi evin bodrumuna inip tarif edilen yeri eşmek olur. Daha ilk kazma-da küpün, karşısında olduğunu görür. Küpün içinde ise yazılı bir kâğıt: **“Oğlum, sen küçük-tün, servetimi sana veremezdim, elinden alıp seni mahrum bırakabilirlerdi. Nasıl olsa bunları bulup sahip olmayı bilecek yaşa gelirsin, diye buraya gömdüm. Bunlar helal kazançtır. Sakın zekatını, sadakasını vermeyi unutma. Hayırlı yerlerde harca. Yoksulları gözet.”**

Ertesi gün Şam’da dellallar bağırmaya başlar:

– **Yoksulların hepsi de Emevi Camii’nin önüne gelsin!**

Ne kadar yoksul varsa orada toplanır. Halkın hayret dolu bakışları içinde fakir gencin zengin adam gibi yoksulların her birine altın dağıttığı görülür. İşin iç yüzünü sonradan anlayanlar:

– Kazandığı servet mübarek olsun tedbirli babaya. Oğlunu böylesine bir firasetle düşünmüş, en sonunda mirasını ona intikal ettirmeyi de başarmış.

Yaşlı bir zat ise,

– Elbette bu miras bu genci bulacaktı, der ve ilâve eder:

– Çünkü bu genç yokluk günlerinde hep sabır içinde şükretti, istikametini bozmadı, helal mirasa layık olduğunu ispat etmiş oldu. Bundan sonra Rabb’imiz ona asayiş âmiri suretinde Hızır’ı gönderip servetin yerini bildirdi Mısır’da.

– Peki, derler, niye servetin yerini Şam’da bildirmedi de ta Mısır’da haber verdi Hızır?

Mübarek zat şöyle açıklar hikmetini:

– Kolay kazanılan servet kolayca elden çıkarılabilir. Onun için bu kadarcık bir zorluk çekmeliydi ki elindekinin kıymetini bilsin, israfla harcama yoluna gitmesin.

Nevadir-i Süheylî’den, bir nadir olay sizlere.

GENÇLERDE MESLEK TERCİHİ NEYE GÖRE OLMALI?

Hayata yeni atılmakta olan bir genç okuyucum:

– **Hangi mesleğe girsem?** demiş, sonra da ilave etmiş:

– **Polis olmak tercih edilir mi? Avukatlık nasıl?..**

Hız. Ali Efendimiz'e sormuşlar:

– **Hangi millet iyi millettir?**

Şöyle cevap vermiş:

– **Her milletin iyisi iyidir! Kötüsü de kötü...**

Bence bundan güzel cevap olamaz. Peşin bir hükümle falan millet iyi, filan millet kötüdür, denemez. Her milletin içinde iyileri de vardır kötüler de. Öyle ise iyiler nerede olursa olsun iyidir. Kötüler de hangi millette olursa olsun kötüdür.

Aynı hükmü, meslekleri de içine alacak şekilde umumileştirebiliriz.

– **Hangi meslek iyidir?**

– Her mesleğin hem iyi yanı vardır, hem de kötü yanı. Sen tercih ettiğin mesleğin iyi yanıyla yetineceksen mesele yoktur. Kötü yanına kayacaksan, işte o zaman çok iyi düşünmen lazım.

Bu konu bana, Bediüzzaman Hazretleri'ne yıllar önce sorulan bir soruyu hatırlattı.

Cumhuriyetin ilk yıllarında, tanıdığı bir kişi polis olmak istediğini ifade ile:

– Üstadım ne buyurursunuz, polis olmak istiyorum, uygun olur mu acaba? diye sorar.

Bediüzzaman Hazretleri'nin cevabı, fevkalade mânâlı ve düşündürücüdür. Şöyle cevap verir:

– Polislik yapmak, mukaddes bir görev yapmaktır. Çünkü polisler mazlumlari korur; milletin malini, canini, namusunu muhafaza eder. Zulme mani olur. Haksızlıklari önler..

Polisin görevini böyle tarif ettikten sonra, sözlerini şöyle bağlar Bediüzzaman Hazretleri:

– Eğer sen bunlari hakkini vererek yapacaksan, git, polis ol...

Nitekim o kimse polis olur. Görevini de bu anlayış içinde yapar. Bundan da ömür boyu mutluluk duyar.

Avukatlık ve diğer meslekler de öyledir. Hakkı kaybolanların haklarını alır, zulme uğrayanlari kurtarır, mazlumların dayanağı haline gelersen; avukatlık mesleği de kutsal bir meslek olur. Ama zalime destek verir, mazlumların ezilmesine yardımcı olursan.. orasını da sen bilirsin...

Evet, İmam-ı Ali Efendimiz hak söylemiştir:

– Her milletin hem iyisi, hem de kötüsü olduğu gibi; her mesleğin de iyi yanı, kötü tarafı vardır. İyi yanıyla amel edecek olanlar o mesleği tercih etmelidir. Kötü yanıyla meşgul olacak olanlar, o mesleğe girmeyi düşünmemeliler.

Bir büyük zatın huzurunda meslek seçmekten konuşuyorlarmış.

Kimi mimar, kimisi mühendis olmaktan söz ederken, büyük zattan şöyle bir söz duyulmuş:

– **Mimar, mühendis olabilirsiniz; ama öğretmen olamazsınız!**

Öğretmenin özelliğini sormak istemişler. Şöyle söylemiş büyük zat:

– Mimar, insanın cesedini koruyacak binalar inşa eder. Öğretmen ise ruhunu muhafaza edecek düşünceler öğretir. Cesedin korunmasıyla ruhun korunması aynı olmaz. Bir nesil, mimarlara değil öğretmenlere teslim edilir. Görevinin bilincinde olan bir öğretmen, aynı zamanda ruhların da mimarıdır. Gençlerin yıkılmaya yüz tutmuş ruhlarını imar eder, onları ebedi hayatını kazandıracak düşüncelere kavuşturur.

Şüphesiz ki aksi de söz konusudur. İdeolojik saplantı içinde olan eğitimciler, gençlere imanını kaybettirir, ruhunu yıkıp ebedi hayatını da tehlikeye sokabilir.

Sevgili gençler!

Unutmayın, her mesleğin iyi yanı iyi, kötü yanı da kötüdür. Siz hangi yanıyla amel edecekseniz, ona göre tercihinizi yapın, hayrını görün...

GENÇLER! HAYATA NASIL BAKMALISINIZ?

Efendim, hikâyeyi hepiniz bilirsiniz.

Hoca merhum dinlenmek için kocaman bir ceviz ağacının dibine oturmuş, şöyle bir nefes alıyormuş... Bakmış ki, zeminde ince köklere bağlı kocaman kabaklar var. Kendi mantığını yürütmeye başlamış:

– Allah bilir ya, yerdeki bu koca kabaklar şu koca ağacın başında olmalıydı, şu küçük cevizler de bu küçük kabakların köküne bağlı bulunmalıydı..

Hoca, münasip bulduğu düzeltmeyi yaparken, bir küçük ceviz, ağacın tâ tepesinden koparak âniden kafasına tak diye inmiş. Birden “tak” diye bir cismin tam beyni üzerine çarptığını hisseden hoca hemen toparlanmış:

– Tövbe Allah’ım, ben yanıldım. Ya başıma düşen küçük ceviz değil de, yukarıda olmasını münasip gördüğüm şu kocaman kabak olsaydı, ne olurdu benim hâlim?..

* * *

Sevgili gençler!

Hayatta yaşanan olaylar da tıpkı böyledir. Ne oluyorsa, yahut ne olmuşsa, lâıykı odur da ondan olmuş, en uygunu budur da böyle cereyan etmiş...

**Sakın kabağın ince köküne bakıp da yanlış yerde büyüdü-
ğünü zannetmeyiniz. Cevizin kalınlığına bakıp da meyvesini
küçük görmeyiniz. Her birinin kendine göre hikmetleri, se-
bepleri vardır. Onun öyle, bunun da böyle olması uygundur.**

*Sakın siz, içinde bulunduğunuz malî imkânları, iktisadî du-
rumları, lâayık olmadığınız bir tecellî sanmayın. Deyin ki:*

*– Ben elimden gelen tedbiri aldım, çarelere başvurdum. Ama
netice böyle oldu. Demek ki bana lâayık ve uygun olan budur. Bu-
na da şükrolsun...*

*Böyle düşünürseniz, hem İlâhî tasarruf ve taksime razı olmuş
olursunuz. Hem de, hayatınızdan zevk alır, huzur bulursunuz.
Hakkınızda hayırlısının böyle olduğunu kabûl etmek gibi değerli
bir ölçüye de kavuşmuş olursunuz.*

* * *

Size fevkalâde ibretli bulduğum, yaşanmış bir olayı arzedeğim di-
lerseniz.

İnsan gençken şahsî arzularına hırsla bağı, daha ısrarlı oluyor. Ya
o arzusu yerine gelecek, yahut huzursuz olacak.

Nitekim böyle gençlerden biri, kafasını taktığı bir kızla evleneme-
yince işi büyütmüş, nihayet akıl hastanesini boylamış...

Aradan uzun zaman geçmiş. Tedavi olup, sağlığına kavuşarak çık-
mış. Tam hastane kapısından uzaklaşırken birini görmüş. Dikkatle ba-
kınca anlamış ki eski mahalle arkadaşı. Merakla sormuş:

– Arkadaş, sana ne oldu? Senin böyle bir âkıbete düşecek derdin
yoktu? Neye geldin buraya?

Arkadaşı anlatmış:

– Sorma birader. Benim bir derdim
yoktu, ama falan kızla evlendim. Onun başı-
ma açtığı dertleri çekemedim, sabrım tüken-
di, sinirlerim bozuldu, nihayet burayı boyla-
dım işte...

Meğer arkadaşını akıl hastanesine gönderen kız, kendisinin alamadığı için aklını oynattığı kız değil miymiş?.. Böylece biri onunla evlenemediği, diğeri de, evlendiği için akıl hastanesini boylamış..

* * *

Sevgili gençler!

Görüyorsunuz ya, arzularımızın hakkımızda hayırlı olduğu pek belli değil.

Belli olan, hâlimize razı olmak, isteklerimizin yerine gelmeyenleri için huzursuzluk duymamak; o isteklerde ısrar etme yerine, hayırlısı böyledir belki, deyip işi olurluna bırakmak...

Bence hayatın gerçekleri bunlar...

Kimi insan, başına ille de bir ceviz düştükten sonra anlar bu gerçekleri.

Kimi insan da böyle bir ikaz beklemez, cereyan etmiş olaylara bakar, onların derslerini düşünerek varır aynı neticeye.

GENÇLER! SAHİP OLAMADIĞINIZ NİMETLERE SAKIN ÜZÜLMİYİN!

Sevgili gençler!

Bazı yaşlarınızda gördüğünüz bir takım nimetlerin sizde olmaması, sakın sizi üzüntüye itmesin.

Hazret-i Ali'ye âit şöyle bir söz nakledilir:

– Bazı nimetler vardır ki onlara sahip olamamak daha büyük nimettir!

Görünüşte biraz çelişkili gibi gelen bu sözün içinde fevkalâde derin mânâlar, ibretli gerçekler vardır.

Basit bir dikkatle üzerinde durulursa anlaşılır ki, bazı hallerde bazı nimetlere sahip olmak hakikaten insanı felâkete atmakta, belâya düşürmekte, sahip olduğu o nimet yüzünden insanın başı derde girip, istikbâli sönmektedir.

İsterseniz sözü uzatmadan sahip olduğu nimet yüzünden başı belâya girip, istikbâli sönen bazı dostlarımdan müşahhas misâller arz edeyim.

Birlikte okumaya başladığımız arkadaşlarımızdan bazılarının fevkalâde yakıcı davudî sesleri vardı. Aşır okumaya başladılar mı, hepimiz nefesimiz kesilmişçesine dinler; onlardaki bu ses nimetine aynı yakıcılıkta sahip olamadığımız için üzülürdük.

Bizim bu üzüntümüzü hisseden rahmetli hocamız:

– Boşuna kederleniyorsunuz, sizin onlar kadar güzel sesli olmayışınız, hakkınızda bir lütuf ve ihsandır. Onların böyle güzel sese sahip oluşları, belki de onlar hakkında bir belâ ve imtihandır, derdi.

Biz başlangıçta hocamızın bu nasihatlarını teselli için söylenen sözler diye kabul etmiştik. Fakat sonunda gördük ki, hocamızın söylediği söz hakikatin tâ kendisidir. Çünkü, birlikte fıkıh usûlü ve kelâm ilmi okuyacak kadar ilerlediğimiz bu öğrenci arkadaşlarımızın içinde edâsı ve sedâsı güzel olanları, işi, sonunda mevlûtçülüğe döktüler. Güzel sesleri yüzünden mevlûtçülükte tutunmaya başlayınca ilme olan aşkları söndü, eğitimsiz kaldılar.

O arkadaşlardan bazılarıyla şimdi karşılaştığımda onları büyük bir teessür ve ızdırap içinde görürüm. Çünkü ses denen ilâhî nimet, bahar mevsimindeki yeşilliğe, dikenli yapraklar arasındaki nâzik güle benzer. Bahar tez geçer, gül yapraklarının ömrü kısa olur, sonunda ortada yeşilliği dökülmüş çıplak ağaçlar, gülleri solmuş dikenli dallar kalırlar.

İşte bu dostlarım da öyle oldular. Yaşlandıkça kaybolmaya yüz tutan güzel ses nimeti, sahiplerini ilmen sıfır halde bıraktı; dini eğitimden mahrum kaldılar.

Onları böyle ilimsiz, tahsilsiz, sıfır halde bırakan, vaktiyle sahip oldukları, ama kullanmayı bilemedikleri ses nimetiydi. Seslerinin güzelliği yüzünden başları ilimle belâya girmiş, işi mevlûtçülüğe dökmüşlerdi.

Meselâ: Fizyonomik güzellik de bir nimettir. Fakat bazıları hakkında ise bir belâ ve musibet olabilmektedir.

Böyle nimetlere sahip olan bazı talebe dostlarım, tahsillerinin ortasında, peşlerinden koşan namzet çokluğu yüzünden hemen evlendiler. Elbette geçim derdi yüzünden de, tahsillerini yarıda bırakarak hemen bir işe atılmak zorunda kaldılar.

Elinde bol imkânları bulunan zenginlerin bazıları, bu nimetler yüzünden oldukça refah yaşamaktalar. Çünkü, her istediklerini yapmaya güçleri yetmekte, nefislerinin her arzusunu tatmin yoluna gitmekte. Böylece işledikleri nice günahlar yüzünden zenginlik nimetini başlarına belâ ve musibet haline çevirmekteler.

Bu misâllere siz kendi müşahedelerinizi de eklerseniz, sonunda İmam-ı Ali'ye hak vererek, vecizesini tekrarlayabilirsiniz:

– Bazı nimetlere sahip olmamak, hakikaten büyük nimettir!..

HAYATIN İYİ GÜNLERİ GİBİ, KÖTÜ GÜNLERİNİ DE KARŞILAMAYA HAZIR MISINIZ?

Sevgili gençler!

Deniz her zaman sessiz ve sâkin değildir.

Bazan kıyılarında korkunç dalgalar oluşur, köpüklü sular yükselir. Anlaşılır ki, deniz sükûnet devresini bitirmiş, fırtına devresine girmiştir.

Tıpkı insan hayatı gibi...

İnsan hayatı da hep sessiz ve sükûnet içinde devam etmez. Bazen köpüklü dalgalar misali musîbet fırtınaları insanın başına üşüşür.

Dev boyutlu dalgalar nasıl denizin yaratılışı icabı ise, hayata zorluk getiren musîbetler de öyle, insanın fıtratı gereğidir. Hayatın bazı devrelerinde bunlar olacak, bir kısım hâdiseler vazifesini yapıp gidecektir.

Mühim olan gerek sükûnet günlerinde, gerekse fırtına demlerinde takınılacak tavır bilmek, gereğini ifâ etmektir.

– Sükûnet günleri ile fırtına demlerinin de kendilerine göre takınılacak tavırları mı var?

– Elbette... Her iki dönemin de kendilerine göre tavırları, karşılama usûlleri vardır. Nitekim hadîs-i şerîfte de bunu açıkça görmekteyiz.

Bakınız Hazret-i Resûlüllah, mü'minin mâruz kaldığı iyi-kötü günlerini karşılayışına nasıl bir ölçü vermektedir.

Şöyle buyuruyor Efendimiz:

– **Hayret edilir mü'minin hâline... Ona iyilik gelse şükreder, kötülük gelse sabreder! Böylece her iki hâlini de hakkın-da hayırlı kılar!**

Demek ki, iyilik günlerimizde şükredeceğiz, bu nimeti ihsan edene karşı minnettar olacağız.

Musibetli günlerimizde ise sabredeceğiz. Şafi-i Hakikî'den sabır dileyeceğiz.

Mü'minin bu hâline, gökte melekler dahi şaşırıp hayrete düşüyorlar. Zîra mü'min her iki halde de kayba mâruz kalmıyor.

Yeter ki, iyilik günleriyle, kötülük günlerinin icaplarını iyi bilsin, hayatın fırtınalı günlerinde musibetlere karşı sabretmekten gafil bulunmasın.

Âişe annemizin anlattığı bir hadîs, bu konuyu daha da açıklığa kavuşturmaktadır.

Hac esnâsında Minâ'daki çadırında otururken, yanına giren bazı genç hanımların gülüşüklerini görünce sorar:

– Neden gülüşerek geldiniz yanıma, gençler?

Cevap verdiler:

– Buraya girerken birini gördük, ayağı sürçtü, çadırın ipine takılarak, düşüp yere yıkıldı. Onun hâline gülmekten kendimizi alamadık.

Âişe Vâlidemiz onlara:

– **Bir mü'minin mâruz kaldığı musibete gülünmez,** diye uyarıda bulunduktan sonra şöyle buyurdu:

– Hiçbir mü'min yoktur ki, ayağına isterse bir diken batma musibetine mâruz kalsın da, o musibete sabrı yüzünden sevaplar kazanmasın, günahları afvolmasın!

Sevgili gençler! Başa gelen her belâ ve musibet, mü'minin günahlarını affettirir, ona sevaplar kazandırır. Yeter ki, onu karşılama usûlünü bilsin, sabır içinde şükretsın..

– *Bu da geçer yâ Hu! diyerek kendi içinde kuvvet bulsun.*

ZENGİN MÜFLİSLERDEN OLMAYA ÖZENMEYİN

Bir Allah dostunun yanında oldukça zengin birinden bahsettiler. Malının mülkünün çokluğundan, parasının miktarını bilemeyecek kadar fazlalığından dem vurdular:

– **Yaşıyor adam, fani dünyada keyif üzere yaşıyor,** dediler.

“Allah dostu” bu söylenenleri sessiz sedasız dinliyor, bir şeyler sormak istiyor gibi bekliyordu.

Bir ara soracağı sual için fırsat buldu ve hemen de sordu:

– **Bu lâfını ettiğiniz zengin adam namazını kılıyor mu?**

– Hayır, dediler. Namazını kılmaz, arada -sırada bayram namazına gittiği olur belki.

– **Bu adam hacca gitti mi? Zekâtını tam verdi mi?**

– Hayır, dediler. Hacca gidecek, zekât verecek kadar sağlam itikadı yoktur. Hacca gitmez ama, senede birkaç defa Avrupa’ya gider, oradaki eğlence yerlerinde bolca para harcar. Fakat bu sene Avrupa’nın tadını pek bulamamış.

“Allah dostu” yine sordu:

– Neden?

– Çünkü kendisi orada iken, fabrikasının işçileri greve gittiler de ondan.

– Yani işçileri, çalışmalarının karşılığını tam olarak alamadıkları için mi bunu yaptılar?..

– Evet.

“Allah dostu” bu defa (hımm!) diye başını sallayarak konuştu:

– **Deminden beri zenginliğinden dem vurduğunuz bu zavallı, müflisin biriymiş de haberimiz yokmuş meğer.**

Hazır bulunanlar ciddileşerek adamın durumunu izah ettiler:

– Efendim, müflis filân biri değil, adam kelimenin tam mânasıyla servet sahibi. Karun kadar zengin.

Kapısında hususi arabaları, sahilde yatları var. Her şehirde değişik sektörlerde, kurulu fabrikaları bulunuyor. Âdeta bir eli yağda bir eli balda.

Allah dostu gülümseyerek devam etti:

– **Buna rağmen müflistir o. Siz benim sözümü yabana atmayınız, bu zavallı adam cidden iflas etmiştir. İsterseniz izah edeyim de görün.**

Allah dostu bundan sonra şu bilgiyi verdi:

Bir gün Allah’ın Resûlü, Ashabıyla konuşuyordu:

– **Bilir misiniz müflis kime derler?** diye sordu.

– Müflis, malı mülkü olmayan kimseye derler, diye cevap verdiler.

Allah’ın Resûlü:

– **Hayır yanıldınız, dedi. Müflis; malı, mülkü, parası pulu olmayan kimse demek değildir. Müflis odur ki, dünyada milyonların sahibi olduğu halde, âhirette haklının hakkını alacağı günde, amel defteri ortaya getirilir. Ufak tefek ne sevabı varsa cümlesi hakkını yediği kimselere verilir. Fakat o kadar çok hak yemiş, o kadar fazla kul hakkı sırtına yüklenmiş ki, sıraya dizilen hak sahiplerinden birkaçı, o zengin alacak yerine sevabını alır; fakat geride kalanlar, alacak sevap da bulamadıkları için bağırışmaya başlarlar:**

– Ey Rabbimiz, burada da hakkımızı alamazsak, artık bu adamla nasıl hesaplaşacağız?

Melekler zengin adamın amel defterini karıştırırlar. Ne namaz, ne oruç, ne zekât, ne de hac sevabı bulamazlar ki, bu sevaplardan hakkını yediği kimselere versinler de helâllaştırsınlar. Bu defa dünyada iken zulmettiği bu kimselerin günahlarını alıp zenginın amel defterine yazmaya başlarlar. Neden sonra amel defteriyle başbaşa kalan bu adam bakar ki, ettiği bir iki iyiliğin de sevabı yok olmuş, hiçbir hayrı kalmamış. Üstelik hak sahiplerinin günahlarıyla dolmuş amel defteri. Ellerini açar:

– **Yok mu beni kurtaracak? İflâs ettim ben, iflâs ettim!** diye bağmaya başlar.

İşte bu zengin, kelimenin tam manasıyla müflistir. Allah'ın kendisine ettiği ihsanların kıymetini bilmediği ve şükürünü eda etmediği için böyle olacaktır.

* * *

Hazır bulunanlar, “Allah dostu”nun anlattıklarını dinledikten sonra düşünmeye başladılar.

Dinî vazifelerini yerine getirmeyen zenginlerin, aslında birer müflis olduklarına tam kanaat getirdiler.

Sevgili gençler!

Bu tip zenginlikten Allah'a sığınmalısınız.

Burada milyoner veya milyarder, ama orada müflis. Ne feci akıbet değil mi?

MADDİYATTA KENDİNİZDEN AŞAĞIYA; MANEVİYATTA KENDİNİZDEN YUKARIYA BAKIN!

Ayakkabıları eskimiş bir genç, yolda yürüyordu. Yanından, yeni ayakkabılı biri, gıcır gıcır yürüyerek geçiverdi. Onun pırl pırl ayakkabısını gören bu genç, kendi kendine üzüldü ve:

– Bizimki de hayat mı sanki, der gibi oldu.

Biraz ilerde, mendil sermiş dilenen birine rastladı. Bir de baktı ki dilenen adamın ayakkabısı şöyle dursun, ayakları bile yoktu. İki bacakları, diz kapağından kesilmişti. Bir sarsıntı geçiren genç:

– Tövbe, tövbe! dedi. Halime şükür ederim yâ Rabbi. Benim şu sağlam iki ayağımı elimden alma. Eski ayakkabılarıma çoktan razıyım, diyerek, sevinç içinde yoluna devam etti. Ayakkabısının eskiliği artık onu hiçbir zaman üzmedi.

* * *

Bu olayın gösterdiği gerçek şudur:

İnsanın ihtiyacı ve arzuları sınırsızdır. Hiçbir zaman en son ve nihâî arzularını bulamaz, dâima talep içindedir. Bu talep ve arzular, onu ömür boyunca ihtiraslar, beklentiler içinde kıvrandırır. Arzularını susturması, bir türlü mümkün olmaz. Bunun için insan, evvelâ kendisine bir ölçü edinmelidir. Bu ölçüyü edinmezse, hayatı, arzular ve talepler içinde mahrumiyet duygusu çeke çeke devam eder; yaşamaktan huzur

ve neş'e duyamaz. İsterse milyonlara mâlik olsun...

Hadîsten öğrendiğimiz ölçü ise şudur:

– *Maddi mes'elelerde kendimizden aşağıya, mânevî konularda kendimizden yukarıya bakmalıyız.*

Nitekim ayakkabısı eskimiş genç adam, gıcır gıcır ayakkabılıya bakınca hayatının tadını, tuzunu kaçırmış; “biz de hayat mı yaşıyoruz, sanki?” diye bezginlik duymuştu. Ama o, biraz ilerde kendinden sıhhat noktasından aşağı olan iki ayağı kesik bir fakiri görünce, kendine bir huzur ve şükür hissi gelmiş; “halime hamd olsun ya Rabbi! diyerek iki ayak gibi büyük bir nimete sahip oluşunun zevkini, huzurunu duymuştu.

Dünyevî konularda daima kendinden aşağılara bakmayanların hayatı, ihtiraslarıyla pençeleşme içinde geçer. Binler şöyle dursun, milyonları da kazanır; fakat bazı fakirlerin yaşadığı zevkli ve huzurlu hayatı yaşayamaz. Çünkü ölçüsü, onu, daima imkânları daha iyi olanlara baktırmakta; ona yetişince önüne daha iyi imkânlı başkalarını çıkarmakta; bu sefer onlara yetişme hırsı içine girmektedir. Derken bir ömür, böylece heder olmakta; nihayet bir gün Azrâil'in demir pençeyle yuvarlanıp, geride mirasçılara bolca dünya malı bırakmaktadır.

Sevgili gençler!

Hayatınızdan zevk almak, huzur duyup mutlu olmak istiyorsanız, dünyevî konularda kendinizden daha az imkânlıları düşünmeli; dinî mevzularda ise, sizden fazla hizmet edip daha fazla dindar olanları örnek almalısınız. Ta ki, ölçüsüzlerin düştükleri hataya, sizler de düşmeyesiniz; hayatınızdan huzur duyup mutlu olabilesiniz.

İNSANLARIN KIYMETİNİ BİLMEDİKLERİ İKİ NİMETE DİKKAT EDİN!

Tefsir Hocamız, rahmetli Salâhaddin Efendi, bir sabah dersinde, zamanımızı iyi değerlendirmedığımızı, vakitlerimizi boşa geçirdiğimizi tahmin etmiş olacak ki, şöyle bir sual sormuştu:

– Çocuklar, söyleyin bakalım; vakit mi değerli, nakit mi? Yani para mı?..

Yeni yetmelik işte. Bizim için o gün mühim olan paraydı. İhtiyaçlarımız şiddetli, karşılamak için imkânlarımız ise sınırlıydı. Hemen cevap verdik:

– Efendim, elbette nakit değerlidir. Nakit gibi kıymetli şey var mı? Her ihtiyacımızı onunla te'min ediyoruz. Hattâ hadîs, tefsir kitaplarımızı bile, nakitle elde ediyoruz.

Rahmetli gülümseyerek bir soru daha sormuştu:

– Peki bu sabahki, boşa geçirdiğiniz iki saatlik vaktinizi, nakitle satın alabilir misiniz? Hem de milyonluk nakitle? Düşünün bakalım!..

Çocuksu ruhumuzla düşündük. Sabah harcadığımız iki saatlik vaktimizi geri getirmek için hayâlî milyonlar bulduk, taşıyacağımız kadar nakit te'min ettik. Ama geçirdiğimiz iki saatlik vakti, bu nakitle geri getirmek mümkün olmadı, yani nakitle vakti satın alamadık.

Rahmetli, bu defa, zıddını hatırlattı:

– Ama, vakitle nakti satın almak mümkündür. Hattâ

nakitler, vakti değerlendirmekle elde edilir.

Hocamızın bu ikaz ve izahı, pek yerindeydi. Nakitle vakti te'min etmek mümkün değildi, ama vakitle nakdi te'min etmek pekâlâ mümkündü. Hattâ bütün nakitler, vaktin değerlendirilmesiyle elde ediliyordu.

Duyduğumuz mahcubiyeti gören Hocamız, bizi teselli etti:

– Evlatlarım! Siz üzülmeyin. Bu yanılna yalnız sizde değil, bütün insanlıktadır. Yaşlısında, gencinde, köylüsünde, şehirlisinde... Bütün insanlar, vakitle nakdin değerini tefrik edememektedirler. Bakınız size bunun delilini de arzedeğim. Hadîs kitaplarına iyi bakın, orada insanların aldandıkları noktalar anlatılırken, bir de şu hadîsi göreceksiniz. Buyurur ki Nebiyy-i Ekrem Efendimiz:

"– İki nimet vardır ki, insanlar kıymetini bilemezler. Biri sağlıktır, diğeri de boş vakit. İnsanlar bu iki nimetin kullanımında aldanmışlardır!"

Sevgili gençler!

Gerçekten de öyledir. Sağlığımızın kıymetini bildiğimizi söylememiz mümkün değildir. Vakitlerimizin değerini idrak ettiğimizi de söylemeyeceğimiz gibi..

Ne zaman ki, rahatsızlıklar bedenimizi sarar, meşguliyetler vaktimizi kaplar, işte o zaman sıhhatimizin kıymetini bilir, boş vaktimizin de değerini anlamış oluruz. Ama fırsat kaybolduktan, imkânlar elimizden uçup gittikten sonra...Vaktin değerini bilmeyen, bulunduğu ânın işini hemen görmeyip yarına te'hir eden adam, eğer dindar bir adamsa, bu ihmal ve tembellikten dolayı ciddi şekilde üzülmelidir.

Zira, bulunduğu ânın işini ma'zeretsiz geriye bırakan, tembellik ve miskinlik yüzünden vaktini iyi değerlendirmeyen dindar kişi, hem dünya, hem de âhireti bakımından ziyândadır, hüsrândadır. Çünkü bulunduğu ânın işini hemen yapmayınca, işinde başarısız olur, bulunduğu işten kovulur. Yahut da başarısız, terfisiz bir eleman olarak kalır. Bu ise, dünyevî bakımdan ceza olur. Ayrıca bu ihmal ve miskinliğiyle, Resûlullah'ın ikazına ehemmiyet vermemiş, İslâm'ın güzelliğini gösterememiş olduğundan dolayı da büyük bir mes'uliyete girer. Bu da ihmalin uhre-

vî cezasını teşkil eder.

Bakınız, Resûl-i Müctebâ Efendimiz, bu konuda ümmetini nasıl ikaz ve irşâd etmektedir:

"– Heleke'l-musevvifün!..." Yani yarancılar helâk oldular! Bulunduğu ânın işini yarına bırakanlar, bugün git, yarın gel diyenler... Yarın, yarın diye işi savsaklayanlar!...

Evet, vaktini değerlendirmeyenler, bulunduğu ânın işini yarına bırakıp da "hele bakalım yarın olsun da" diyenler, Resûlüllah'a göre helâk olanlardır. Bir müslümanın ise, Resûlüllah'ın ihbarıyla helâk olanların içinde bulunmasından daha acı nesi olabilir, başka ne günah ve ceza bekleyebilir?

Mesâi saatlerinde ihmal ve tembellik gösterenler, bulundukları vakti nakde çeviremeyenler, aldıkları maaşı helâl ettiremeyenler. esefle ifade etmeliyiz ki, helâk olanlardır. Biz bu ihmalinizin farkına varmasak da, tembellik ve miskinliğimizi normal görsek de, helâk olanlar zümresinden kendimizi kurtarmamız mümkün olmayacaktır.

HAYATA LÜKS İLE BAŞLANMAZ

Bizim öğrencilik hayatımız tatlı bir mahrumiyet içinde geçmiştir. Tevekkül ve kanaatın zirvesinde bulunduğumuz o günlerde bu yokluklar huzurumuzu bozmamış; her türlü mahrumiyetler baskısını devam ettirdiği halde, okumaya olan azmimizi zaafa uğratamamıştır.

O günlerden, halen hatırladıkça tebesüm ettiğim bir olay, çok ibretli gelir bana.

Bir ara okuduğumuz yere, askerliğini yeni bitirmiş bir genç gelmişti. Tefsir hocamızla sohbet ediyor, dini ilimleri okumak istediğini bildiriyordu. Hocamız herkese olduğu gibi ona da teşvik dolu sözler söyledi. Parasızlık, yersizlik gibi engelleri düşünmemesi gerektiğini; ilme çalışan bir talebe için bunlar söz konusu olmayacağını bildirdi. **“İlme çalışanın rızkına Allah kefil”** diyerek de genci takviye etti. Ama o genç hâlâ diretiyordu:

– Bir kilo et şu kadar para, ben nasıl masrafımı karşılayabilirim de, bu talebelerin arasına karışırım?

Hocamızın kızdığı belli idi. Hele “bir kilo et şu kadar para” deyince iyice hiddete gelmişti. Gözlüğünün altından baktığı gence şu alaycı suali sordu:

– **Oğlum, sen kurt musun ki, hemen bir kilo eti düşünüyorsun?**

Hepimiz hem mahcup olmuş, hem de memnun kalmıştık. Çünkü, bizler böyle bir hesabın içinde talebelik yapmış olsaydık, ne okuyabilir, ne de bir baltaya sap olabilirdik.

Biz böyle bir hesabın içinde olmadık. Ama Allah tevekkülümüzün mükâfatını verdi. Hiçbir zaman da hocamızın ifadesiyle “aç, açık” kalmadık. Mahrumiyet gibi görünen kıtkanaat hayat, aslında son derece tatlı ve vecdli bir talebelik hâtırası olarak bize kaldı.

Sevgili gençler!

İnsan hayatının muayyen devresinde birazcık çile çekmeli, zahmetlere girmeli, yokluk ve sıkıntılara katlanmalıdır. Hayata bir eli yağda, bir eli balda başlayanlar, sonunda bu bol imkândan da usanıp, yeni şeyler arıyor; eskiden yaşamadığı sıkıntılar, ona ölçü vermediği için, pahalı alışkanlıklar peşinde koşmak durumunda kalıyor. Yahut böyle gençler küçük bir mahrumiyete düşse, basit bir sıkıntıya maruz kalsa, vaveylâ edip, bağıyorlar. Tahammül ve sabır gücü duyamıyorlar. Halbuki hayatın başlangıcı birtakım meşakkat ve mahrumiyetlerle geçse, sonunda kavuşulan nimetlerin kıymeti bilinir, değeri takdir edilir.

Bu satırları şunun için yazmak gereğini duydum:

Bazı gençler görüyorum, daha hayatlarının ilk basamaklarını çıkıyorlar. Ama öyle bir ölçüye sahip olmuşlar, öylesine bir anlayışa kapılmışlar ki, sanki hayata yeni başlamıyorlar da, hayatlarının sonunu yaşıyorlar. Artık emeklerinin karşılığını görmek istiyorlarmış gibi bir zenginlik ve refah beklentisi içindeler. Hayatını kendi kazanmak zorunda olan bu gençlere, her zaman tekrar ettiğim hayat düsturumu söylemek isterim:

– Hayata böyle lüks içinde başlanmaz. Konforla girilmez. Mahrumiyetler, çileler, meşakkatler, başlangıcın ayrılmaz parçalarıdır. Hiçbir yokuş zahmetsiz çıkılmaz. Hiçbir temel, zorluksuz atılmaz. Hiçbir nimet külfetsiz elde edilmez. Kaldı ki, sizin ayağınızda çarık yok, ceketinizde de yama gözükmüyor. Cebinizde az da olsa para, istikbalinizde sosyal güvenceler söz konusu...

Öyle ise nedir bu bedbinlik, bu bezginlik?

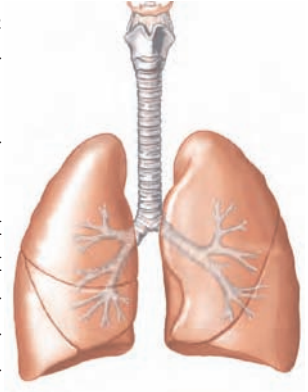
Şunu unutmayın ki, hamur yumruklandıkça kalite kazanır, demir dövüldükçe kuvvet bulur. Hayat sizi yoğuracak, sosyal olaylar örsünde dövecek, değeriniz böylece yükselecektir. Bunun aksi bir düşünce, hayatı yanlış yorumlamak olur, dayanma gücünü yok eder.

GENÇLER! SAHİBİ OLDUĞUNUZ NİMETLERİN FARKINDA MISINIZ?

Şark'ın büyük edibi Sadi'nin sohbetine yetişmek üzere Şiraz mescidine koşuşanlar dikkat kesilmiş, ünlü hatibi dinliyordlardı.

Kulaklarına gelen ikâz sözleri şöyleydi. Diyordu ki:

– Sakın sahip olduğunuz nimetlerden gaflet etmeyin. Malî imkanımız az, üzerimizde nimet yoktur, şeklinde bir takdirsizliğe düşmeyin. İsterseniz size nimetlerin en büyüğünden bir örnek vereyim de ne kadar değerli nimetlere sahip olduğunuzu anlayın...

Şunu soruyordu cemaate:

– Hep nefes alıyor, veriyorsunuz. Şayet nefes almakta zorlansanız, nasıl korkunç bir duruma girersiniz? Ya da aldığınız nefesi vermekte zorluk çekerseniz, hayatınızın ne tadı kalır, ne de tuzu. Demek ki nimetlerin en büyüğünü, her saniye bolca kullanıyoruz da haberimiz bile olmuyor.

Devamla diyordu ki:

– Bundan dolayı insanlar her nefes alış verişte iki defa şükür borçlular. Biri nefesi alabildiği, öteki de verebildiği için. Sakın bunlar da nimet mi demeyin. Sonra nefes alıp vermekte zorlanırsanız, görürsünüz nimet olup olmadığını...

* * *

Evet Şark'ın büyük edibi böyle diyordu. Ben de şunu ekliyorum:

Çok zengin birini tanıyorum. Astım hastalığına yakalanmıştı. Elinde bir pompa, sık sık ağzını açıyor, boğazından aşağıya oksijenli hava pompalıyor, sonra da şöyle hayıflanıyordu:

– Ne mutlu sizlere. Nefes alıp vermede zorlanmıyorsunuz, haberi-niz bile olmuyor nefes alıp verirken. Halbuki ben bu pompayı birazcık geciktirsem, boğulur gibi oluyorum, nerdeyse düşüp bayılacağım. He-men ciğerlerime oksijenli hava pompalıyorum da nefes vermemde ko-laylık oluyor...

Gerçekten de **nice sağlık nimetlerine sahibiz ki, farkında ol-madığımızdan ne şükürnü eda etme duygusu taşıyoruz, ne de mutluluğunu hissediyoruz.**

Ancak bu nimetlerin farkına vardırarak hastaları, engellileri göre-ceğiz ki şükür duygusuna girelim, mutluluğu hissedelim.

* * *

Alimin biri fakirlerin barındığı düşünler yurduna gidiyor onların fakirlikten şikayetlerini dinliyordu. Sahip oldukları sağlık nimetinin hiç farkında olmadıklarını da hayretle görüyordu.

Onlara şöyle bir teklif yaptı:

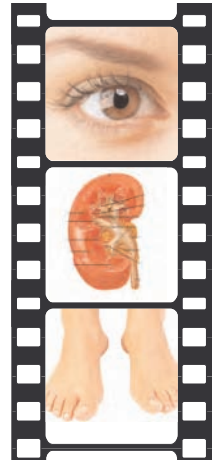
– Madem zengin olmayı çok istiyorsunuz, ben size öyle bir adam getireceğim ki sizde olan bazı şeyleri satın alacak; siz de sattığınız bu şeylerinizden sonra ülkenin en zengi-ni olacaksınız.

– İyi de var mı biz de onun satın alacağı şey? de-diler. Alim garanti verdi:

– Hepinizde var. Hem de birden fazla, dedi.

Alim açıkladı neyin çok para getireceğini.

– Bakın diyordu, dünyanın en zengin adamının gözü görmüyormuş, böbrekleri de çalışmıyormuş, ayakları ise yürümüyormuş. Diyormuş ki bana iki gö-zünü verene servetimin yarısını devredeceğim, böb-reklerini satana da aynı şekilde servet vereceğim. İçi-

nizde bunları satacak, böbreklerini parayla değişecek, ayaklarını servet uğruna feda edecek kim var?

Sustular... Kimse, 'ben varım' diye öne çıkamadı. Bundan sonra âlim hatırlatmasını yaptı:

– Sakın ola ki her şeyi paraya yüklemeyesiniz.

Nice paralı kimseler var ki sağlığını kaybettiği için parasız fakirlere imreniyor. Keşke ben de senin gibi sıhhatli olsam da kuru ekmek yesem diye sızlanıyor.

Sevgili gençler!

Ne dersiniz bu türlü değerlendirmelere?

Farkına varmalı mıyız sahip olduğumuz nimetlerin? Yoksa şükürsüzce kullanıp fütursuzca israf mı etmeliyiz bunca ilahî ikram ve iltifatları. Elimizden alınınca mı gelmeli aklımız başımıza?

Hayır, hayır... Sizler öyle değilsiniz. Olmamalısınız da. Bütün varlığınızla şükrediyor ve diyorsunuz ki, yağmurların damlaları sayısınca denizlerin köpükleri adedince, ağaçların yaprakları miktarınca verdiği bu organ nimetlerine şükürler olsun ya Rab...

SAKATLARIN ALLAH'A İSYANA HAKLARI VAR MI? SAKATLIK, MUTLULUK VE BAŞARIYA ENGEL Mİ?

Sırtındaki kamburu ile ayağındaki topallığı, genç adama, küçüklük duygusu veriyordu. Nereye giderse herkesi kendine bakıyor, hep kendini seyrediyor zannediordu. Bu yüzden içinde burukluk, gönlünde eziklik vardı. Bu düşünceler zaman zaman kendisine isyan duyguları da getiriyordu. Şuur altındaki duygularını bazan mırıldandığı da oluyordu:

– Allah bu kamburu ve topallığı vermekle beni mağdur etti, haksızlığa maruz bıraktı!

Bir gün kendisine bir telkin geldi:

– Muhitimizdeki falanca Hoca Efendiye bir git de durumunu sor, bakalım sana neler söyleyecek? Belki düşünceni düzeltecek gerçekler çıkar ortaya.

İçinden itiraz ede ede gitti tavsiye edilen Hoca Efendinin yanına. Nihayet bulduğu ilk fırsatta سوالini sordu:

– Hocam, sırtımdaki kamburum, ayağımdaki topallığım bana küçüklük duygusu veriyor, sanki Allah bana haksızlık etmiş gibi hislere giriyorum. Nedir bana reva görülen bu kötü muamele?

Hoca Efendi sanki böyle durumlarla çok karşılaşmıştı. Hiç garipse-

medi bu sözleri.

– İlk bakışta dedi, sen haklı gibi görünürsün. Şeytan ve nefis sana, **haklısın, sana zulmedildi**, şeklinde telkinde bulunurlar. Ancak durumu biraz sakince ve akıllıca düşününce anlarsın ki, sana asla zulmedilmemiş, hakkın yenmemiş, kötü muamele yapılmamıştır.

Sen de Allah'ın sayılmayacak kadar çok nimetini üzerine almışsın. Borçlusun. Bu nimetleri düşünüp, O'na ibadetle, şükürle mükellefsin. Şikayetle değil..

Tam itiraz edecekti ki Hoca Efendi şöyle devam etti konuşmasına:

– **Bak, senin ayağın var da topal. Yılanın ise ayağı hiç yok. Devenin ise kamburu bir değil bir çok. Halbuki ruhlar âleminde senin ruhunla yılanın ve devenin ruhu eşittiler. Allah isteseydi senin ruhunu ayaksız bir yılanın içine koyar, yahutta kamburu çok bir devenin iskeletine atardı.**

Mülk O'nundur, tasarruf O'na aittir. İtiraz edebilir miydin? Etsen de hakkın olabilir miydi? **Yılan gibi otların arasında sürünür, deve gibi çöllerde dikenli bitkiler yeme zorunda kalabilirdin.**

Ama Allah böyle yapmamış, ruhuna insan cesedi giydirmiş; göz, kulak, kalb, mide ve bütün organlarını da tam ikmal etlemiş. Bu durumda verdiklerinin şükrü içinde olman gerekirken vermediğinin şikayetine sapman ne makul olur, ne de mantıklı. Halbuki hastanelere, bakımhanelere gitsen, orada beden engelli nicelerini göreceksin, haline şükredeceksin.

Bak iki ayağı da kesikler var, iki gözü de görmeyenler mevcut. Kanserliler, hasta kalbliler, böbrekleri işlemeyenler, yatağa mahkum felçliler söz konusu. Bütün bunlar bende olsun da, ayağım topal olmasın demek istemiyorsun her halde!

Kaldı ki, onlar da bu hallerine sabrederlerse âhirette onları öylesine yüce mükâfatlar bekliyor ki, o ödülleri görünce

bu hallerine bin defa razı olacak, iyi ki sabretmişiz, diye sevineceklerdir.

Bir de, insanın değeri, dış görünüşüne göre değildir. Kafa yapısına, iman duygusuna göredir. Dışı güzel, içi çirkin niceleri vardır ki kendilerine bu dış güzellik şımarıklık vermiş, cehennem yolcusu olmalarına sebep olmuştur.

* * *

Ufku genişlemiş, muhakemesi gelişmişti genç adamın. Gerisini kendisi izah etmeye başladı:

– Hocam, gerçekten de öyle, dedi. Vücudumda felç olmasın, organlarımda kanser bulunmasın, gözüm görsün, kalbim ve midem çalışsın da tek kusurum ayağımdaki topallık, belimdeki kamburluk olsun..

Sonra ayağa kalktı, Hoca efendinin yanına yaklaşıp elini uzattı:

– Hocam, ver elini öpeyim, beni yeniden dünyaya getirdiniz, hayatıma huzur ve mutluluk kattınız. Meğer ben ne kadar yanlış düşünüyormuşum da haberim yokmuş. Şimdi hayatı sevmeye başladım.

Sevgi ve şefkatle tebessüm etti Hoca Efendi:

– Haydi, yeni hayatında mutluluklar sana, dedi. Hepsinden önce de doğru düşünceler.

BOY KISALIĞI KİŞİNİN FAZİLETİNE VE BAŞARISINA ENGEL OLUR MU?

Kavak kadar uzun boylu bir adam, elinde taşıdığı baston kadar kısa boylu birisiyle münakaşa ederken:

– **Bacak kadar kısa boyuna bakmadan bizimle kavga ediyorsun, diyor; hasmının boyunun kısalığını ileri sürerek, hakkını müdafaa imkânına bile sahip olmadığını ifade etmek istiyordu.**

Bu uzun boylu zâtın, hasmının boyunun kısalığını başına kakması ve utanılacak bir hal imiş gibi muhatabını kısa boy-lulukla ayıplaması, beni bir müddet düşündürdü.

Nice uzun boyluların ayak topuklarına bile yetişemedikleri kısa boylu zâtları hatırladım. Hatırladıklarımın içinde öyle bir kısa boylusu vardı ki, oturanlar arasında dolaştığı halde başı diğerlerinin başından yüksek görünmezdi.

İşte bu derecede kısa boylu adam, el'an bugüne kadar yaşamış uzun boyluların hepsinden daha faziletli ve üstün olduğu gibi, bundan sonra geleceklerden de efdal olduğu İslâm âlimlerinin eserlerinde açıkça anlatılmıştır. İsterse münakaşasını seyrettiğim adamın akli buna ermemiş olsun.

Sahabeden olan hem kısa boylu, hem de incecik bacaklı bu zât, bir

ağaca tırmanmıştı. Yanındakiler, onun bacaklarının inceliğine bakarak gülüşmüşlerdi. Bunları gören Hazret-i Resûlullah:

– Mahşerde sevabı Uhud dağından da ağır gelecek biri için neden gülüşüyorsunuz?” buyurmuş; görünüşüne göre adam değerlendirmeyip iç âleminde taşıdığı dindarlığa, fedakârlığa göre kıymetlendirmek gerektiğini ifade etmişlerdir.

Zayıf, nahif yapılı bu zât, Abdullah İbn-i Mes’ûd’dan başkası değildi. Resûlullah’ın kapısının muhafızlığını yapmış, hiç kimseye tanınmayan müsaadesiz içeri girme hakkı, ona tanınmıştı. İsteddiği an Resûlullah’ın huzuruna girer, dilediğini teklifsiz söylerdi.

Hazret-i Ömer’den de evvel İslâmiyeti kabûl etmiş olan bu İbn-i Mes’ûd, ilk defa Habeşistan’a, daha sonra da Medine’ye hicret ederek, en uzun boyluların bile göze alamadığı sıkıntılara katlanmaktan çekinmemiştir.

Resûlullah’dan (148) hadîs rivâyet etmiş olan bu kısa boylu, zayıf-nahif zât, bütün kısa boyluların yüzünü ağartacak derecede büyük bir ilim hazinesiydi.

Ebû Musâ el-Eş’arî kendisine sorulan bir sualin cevabını verdikten sonra, “Bir de İbn-i Mes’ûd’a sorun,” diyerek soru soranları İbn-i Mes’ûd’a göndermişti. Neticede İbn-i Mes’ûd, Ebû Musâ’nın cevabını düzeltmişti. Ebû Musâ bunu duyunca:

– Bu allâme içinizde bulunduğu müddetçe, benden bir daha mes’ele sormayın, demişti.

Resûlullah’ın ayakkabılarını kollarına takıp eşyalarını omuzuna atarak, bir gölge gibi Fahr-i Kâinat’tan ayrılmayan İbn-i Mes’ûd için, Hazret-i Ömer’in:

– Bu zât, ilim ile doldurulmuş bir dağarcıktır, dediği nakledilir.

Hanefî fıkhnın menşei olarak bilinen, bu cismi küçük, fakat ruhu büyük zâta, bir yakını, gördüğü bir rüyayı şöyle anlattı:

– Resûlullah Hazretleri’ni, rüyamda yüksek bir minber üzerinde gördüm. Yanımda bulunan sana: “Buraya gel, yâ

İbn-i Mes'ûd, benden sonra çok üzüldün," buyurdular.

İbn-i Mes'ûd bu rüyayı derhal tabir ettiler:

– Öyleyse günüm yaklaştı. Cenaze namazımı kılmadan Medine'den çıkmamanı istiyorum senden.

Bu hâdiseden birkaç gün sonra, İbn-i Mes'ûd'un hastalanarak yatağa düştüğünü ve kısa süre içinde de vefat ettiğini görüyoruz.

Hicretin otuz ikinci senesinde, yaşı altmıştan fazla olduğu halde vefat eden Abdullah İbn-i Mes'ûd'un boyunun küçüklüğüne, fakat ilim, irfan ve İslâm'a hizmetinin büyüklüğüne bakarak, kendi uzun boyumdan utandım. İsterse münakaşasını gördüğüm adam, kısa boyluları ayıplamakta devam ededursun...

DUVARA PARA YAPIŞTIRMAKLA DİLEKLER KABUL OLUR MU?

Bir ata sözü vardır. Denir ki: “**Güneşin girmedığı yere doktor girer.**” Yani rutubetli yerde mikroplar daha müsait zemin bulur, kolay çoğalır.

Biz bu sözden hareketle diyebiliriz ki: “**İslâmî bilginin girmedığı yere batıl inançlar girer.**”

Batıl inançlar girince İslâm adına bir takım hurafeler benimsenir, yanlış inançlar gelişir, hatalı iddialar İslâm adına ilan edilir.

Artık İslâm’dan gayri her şeyi bilen bazı aydınlarımız da bu yanlış inançlara bakarak İslâm hakkında hüküm verir, isnatta bulunurlar.

Bir misal arz etmek istiyorum.

Öğrencilik günlerimde Süleymaniye Camii’nde görev yapmıştım. Son devrin muhaddisi denen rahmetli Bekir Hâki Efendi, camide Buharî okutuyor, ben de cami vazifelisi olarak devam imkanı buluyordum. Bilhassa Kadir gecesinde bazı müslümanların caminin müezzin mahfeli altındaki mermere para yapıştırmaya uğraştıklarını gördüm. Adeta sıraya diziliyorlar, ellerindeki kağıt parayı nemli mermere

yapıştıranlar, sevinçle çıkıp gidiyorlardı. Bir ara birine sordum.

– Siz bu paraları niçin yapıştırıyorsunuz bu mermere?

Şöyle cevap verdi.

– **Bizim Allah’tan dileklerimiz vardır. Bunun kabul edilip edilmeyeceğini öğreniyoruz. Şayet mermere yapıştırdığımız para düşmezse, dileğimiz kabul olacak demektir. Düşerse kabul olmayacaktır.**

– **Peki senin paran yapıştı mı?**

– Hem de demir kaynakla kaynatmışçasına...

Bilgisiz insanların bu hareketlerini gören bazı aydınlarımızla, okur yazarlarımız ise dudak büküp geçiyor, “İslâm budur” diyerek din hakkında hükme varıyorlardı.

Gariptir ki bu paralar büsbütün de boşa gitmiyordu.

Mübarek gecelerde müezzin mahfeli altındaki mermere para yapıştırma âdetini bilen bir yoksul adam, sabahları gelir, duvardan paraları toplayıp cebine kor, sonra da şöyle derdi:

– **Onların dileğini bilmem ama, benimki kabul oldu!**

Fakirin bu duâsı, bana bir başka duâyı hatırlattı, izin verirsiniz onu da arzedeyim.

Soğuk bir günde uzunca bir yolda giden adam yorulmuş, yolu bitirme ümidi azalmış. Bir de bakmış ki arkasında ata binmiş kalın pal-tolu biri geliyor. Hemen ceketini, şalvarını çıkarıp yol kenarındaki yük-sek kayanın üzerine çıkmış, ellerini açıp başlamış duâ etmeye.

Yaklaşan atlı sormuş:

– **Hey hemşehrim, ne yapıyorsun öyle? Sen deli misin?**

– **Hayır, ben değil, asıl sen delisin.**

– **Neden?**

– **Çünkü soyunup da bu taşın başında duâ edenin duâsı-nın mutlaka kabul olduğunu bilmiyorsun. Halbuki ne istersen iste, hemen yerine gelir burada...**

– **Aman gözünü seveyim öyle ise, duân bittiyse, sen in de, ben çıkayım, diyen atlı, atından iner, paltosunu soyunup taşın üzeri-**

ne tırmanırken beriki de iner, atın yanına gelir, paltoyu giyinip ata biner ve atı mahmuzlarken konuşur:

– Hey hemşehrim! Benim duam kabul oldu. Belki senin de kabul olur, der ve gözden kaybolur. Öteki de kayanın üzerinde ardından bakakalır.

Süleymaniye'nin mermerlerine para yapıştıranların dilekleri kabul oluyor muydu bilemem. Ama bildiğim odur ki, öyle gecelerin sabahında o muhtaç adamın dileği kabul oluyordu.

Bir de bizim bir kısım önyargılı aydınlarımızın aradıkları fırsat çıkmış oluyordu. Çünkü istismar edecekleri olay buluyor, İslâm aleyhinde malzeme olarak kullanıyorlardı.

Allah dileklerin kabulünü, insanın gayret ve çalışmasına bağlamıştır. Ayrıca olması arzu edilen şeyin, yerine getirilmesi gereken hazırlık ve ön şartları varsa, o şartların eksiksiz yerine getirilmesi, hazırlıkların tam olarak tamamlanıp bitirilmesi de şarttır. Bu, Allah'ın, kainata koyduğu tekvini kanunudur. Bu kanuna riayet etmeden, dileklerin gerçekleşmesini beklemek; taşlara para yapıştırmak, dilek kuyularına bozuk para atmak gibi çarelere başvurmak, boş bir çabadan öteye gitmez. İslâmın ruhuna da aykırı bir anlayıştır bu.

ALLAH'TAN HERŞEYİN HAYIRLISINI İSTEYİN!

Rızkını sırtında ağır yük taşıyarak kazanan hammalın biri, namazlarında dâima:

– Yâ Rabbi, bana ne vereceksen hayırlısını ver, bir ekmek de olsa hayırlısından ihsan eyle, diye dua ediyormuş.

Adamın hep aynı duayı tekrarlaması, yanındakilerin dikkatini çekmiş. Nihayet biri, bir gün sormadan edememiş:

– Kardeşim, sen her namazdan sonra duanda:

“Yâ Rabbi, bana ne vereceksen hayırlısını ver, bir ekmek de olsa yine hayırlısından ihsan eyle” diye yalvarıyorsun. Ekmeğin hayırsız da mı olur ki?

Hammal cevap vermiş:

– Birader, benim başıma geleni bir bilsen, sen de aynı duayı tekrarlamaktan kendini alamazsın.

Yanındakiler iyice meraklanmışlar:

– Neymiş başına gelen, anlat da biz de duyalım.

Hammal, bakın, başıma ne geldi, diyerek başlamış anlatmaya:

– Ben ekmeğini sırtındaki ağır yüklerin altında inleyerek kazanan bir insanım. Bir gün yine bir yokuş yukarı sırtımda ağır yüklerle çıkarken fena halde yorulduğumdan sırtımdaki yükü yere indirdim. Alnımdan

damlayan terleri silerken içimden bir feryad koptu. Dedim ki: “Hey yâ Rabbi, yediğim ekmeği bana ne kadar da zor veriyorsun. Ne olur, bu bir ekmeği şöyle oturduğum yerden kazanmayı ihsan eylesen de, böyle kan ter içinde kalmasam.

Tam bu dua ağzımdan çıkar çıkmaz, birden karşımda iki kişinin sille tokat dövüştüklerini gördüm. Dayanamadım. Aralarına girip ayırırken, birinden yediğim bir yumrukla yüzüm kan revan içinde kaldı.

İşte o sırada gelen polisler, beni de kavgacılarından biri zannederek doğruca hapse attılar. Mahkemeye çıkıncaya kadar yattığım hapiste her gün bana ekme veriliyordu. Sırtüstü yattığım yerde ayağıma gelen bu ekmeği sıkıntı ve üzüntüden yiyemiyordum.

Kendi kendime diyordum ki, işte ne sırtında yük taşıyorsun, ne de alnından öyle soğuk terler akıyor. Sana oturduğun yerde bedavadan gelen ekme. Zevkle yesen ya..

Ne var ki, dışarda çalışarak alın teriyle kazandığım o ekme, hapiste ayağıma gelen bu bedava ekmekten çok daha huzur verici ve lezzetliydi.

O zaman anladım ki, ben yanlış dua etmişim. Oturduğum yerden bir ekme ver demişim, ama hayırlısından ver dememişim.

İşte o günden bu yana dualarımda isteğimi değiştirdim. Rabbimden zahmetli de olsa hayırlısını, huzurlusunu vermesini niyaz ediyorum.

GENÇLERDE DOSTLUĞU BİR ANDA SİLME YANLIŞI

Bir atasözümüz vardır:

– **Yiğidi öldür, fakat hakkını gizleme...**

Atasözlerimizin hemen hepsinde olduğu gibi bunda da derin mânalar, ince hikmetler vardır.

Yiğit insan öldürülmeye değil yaşatılmaya lâ-yıktır. Fakat sen onu öldürsen bile hakkını gizleme; yiğitliğini inkâr etme. Çünkü yiğidi öldürmekten daha kötüdür, hakkını gizlemek!

Bu sözü niçin hatırladığımı arzedeyim.

Evvelki gün, cemaatimden bir gençle konuştuyordum. Bazı arkadaşlarına şu veya bu hareketlerinden dolayı kızdığını, merhabayı kestiğini ifade etti. İş bununla kalsa iyi idi yine. Can ciğer dostlarını bu defa iyice yerden yere vuruyor, daha evvelki bütün iyiliklerini asla söz konusu etmek ihtiyacı duymadan, davranışlarında ne kadar günah sayılan hatâları varsa onları abartarak sayıyordu. Sanki bütün bu kusurlar bir anda işlenmiş gibi bir izlenim bırakarak, dostunu iyice gözden düşürmeyi istiyordu.

Halbuki, onun yerden yere vurduğu bu ahabı, söylediği kadar kötü biri değildi. Gerçi kusurları vardı, ama bu günahları, sevabından fazla değildi.

Huzur-u İlâhîde insanlar muhakeme olunurken kusurları ile sevapları tartılacaktır. Şayet sevapları fazla gelecek, günahları bu sevapları

yanında az kalacaksa, bu insan Allah'ın affına mazhar olacaktır.

Demek ki, biz dostlarımızla münasebetlerimizde, sevap ve günahlarının nisbetine bakacağız. Şayet sevabı günahından fazla ise onunla dostluk eder, birlikte çalışırız. Çünkü sevabı fazla olan bu ahabımız Allah'ın affına lâîk olur da bizim affımıza nasıl lâîk olmaz.

Bu sebeple sevgili gençler! Bir dostunuza kızabilirsiniz. Fakat onun bunca iyiliklerini bir anda inkâr edip, şurada burada göze çarpan basit kusurlarını bayraklaştırmamalısınız. Bu, dostluğun ve mertliğin şiarı değildir.

Hazret-i Resûlullah buyuruyor ki:

– İki Müslüman kardeş iki el gibidir. Bir el kirlendiğinde diğeri onu nasıl yıkar, temizlerse, Müslüman da böyledir. Kardeşi hatâ ve kusurlarla kirlendiğinde diğesine düşen onu yıkamaktır. Kusurlarını bayraklaştırıp, günahkâr olarak âleme ilân etmek değil.

Öyle ise dostlarınızın neden bunca iyiliklerini, hizmetlerini unuttur da bir iki hatâlarını bayraklaştırıp bütün dikkatleri o kusurlara çekmeye çalışırsınız.

İmam-ı Gazâlî'nin İhya'sının cild (4)'deki (kardeşlik hakkı) bahsine bakınız. İmam-ı Şâfiî Hazretleri'nin şu sözlerini ibretle okuyacaksınız. Büyük İmam der ki:

– Hiçbir müslüman yoktur ki, Allah'a (itaatı) yanında (isyanı da) olmasın. Ve yine hiç bir insan yoktur ki, Allah'a (isyanı) yanında (itaatı) da olmasın. Hal böyle olunca, insanların bu itaatları ile isyanlarının nisbetine bakacağız. Şayet itaatları isyanlarına galip geliyorsa o kimse adalet üzeredir. Dostluk eder, komşulukta bulunuruz.

Aynı eserin yine aynı bahsinde Hazret-i İsmâ Aleyhisselâm'a ait şu ibretli olay da nakledilir:

İsmâ Aleyhisselâm, Havarîlere ders verirken şöyle konuştu:

– Bir kardeşiniz uyurken rûzgâr elbisesini atıp avret yerini açsa ne yaparsınız?

– Açılan yerini örteriz ey Allah'ın Nebisi.

– Hayır, siz öyle yapmıyorsunuz. Kardeşinizin açılan yerini daha fazla açarak onu rezil etmek tarafını tercih ediyorsunuz.

– Nasıl olur ey Allah'ın Nebisi! Bizler böyle bir hatâ işlemiyoruz!

Bu defa İsa Aleyhisselam şöyle izah eder:

– Bir kardeşinizin kusurları sayılıp dökülürken siz de bunu dinliyor, sonra da ilâve yaparak başkalarına aktarıyor musunuz? Şayet böyle yapıyorsanız iyi bilin ki, siz o kardeşinizin avret yerini açıyorsunuz. Ayıp yerlerinin teşhirine vasita oluyorsunuz. Hakiki dostlar açmazlar, ancak açılan yeri örterler.

Sözü buraya getirmişken bir misâl daha vermek isterim:

Resûlullah Efendimiz, Mescid-i Saâdet'teki hanım cemaatına hitap ederken:

– “Sadaka verin, hayır hasenatı çok işleyin, çünkü kadınların çoğunu ben cehennemde gördüm” buyurdular. Bunun üzerine kadınlar, niçin cehennemlik olacaklarını sordular ve şu cevabı aldılar:

– Çünkü o kadınlar, kocalarından bunca iyilik görürler, fakat günün birinde bir kötülükle karşılaşınca, gördükleri iyiliklerin hemen hepsini birden unutup “Ben senden ne gördüm ki?” diyerek inkâr ederler.

Sevgili gençler! Dostlarınızın bunca iyiliklerinin yanında göze çarpan bir kaç hatâsını hoşgörü ile kabul etmelisiniz. Olmaması için bir elin diğer eli yıkadığı gibi dostlarınıza yardımcı olmalısınız. Fakat hiçbir zaman sevabı günahından fazla olan tanıdıklarınızı çürütmemelisiniz. Çünkü aynı hatâ ve kusurlar, sizin şahsınız için de söz konusu olabilir.

GENÇLERDE İNSANLAR HAKKINDA SU-İ ZANLA HÜKÜM VERME YANLIŞI

Ulu Cami'deki vaiz, az fakat öz konuşuyordu:

– **Sakın suizanda bulunmayın. Hatta hüsnüzan mümkün oldukça suizanna yönelmeyin...** Şunu da ilave etmişti:

– Olabilir ki, suizanda bulunduğunuz kimse sonunda zannettiğinizden başka türlü çıkar da siz yalancı durumuna düşer, büyük günaha girersiniz.

Bunları dinledikten sonra cami avlusunda eski bir dostu ile karşılaştı Vehbi bey. Hal hatır sorup dertleştikten sonra dostu ayrılınca, henüz yeni tanıştığı bir genç yaklaştı yanına:

– **Sen, dedi bu sapıkla samimi olma. Bu herif itikadı bozuğun biri. Namazlarını abdestsiz kılıyor!**

Şaşırmıştı Vehbi Bey. Ne diyeceğini bilemez halde biraz düşündükten sonra kendini toparladı:

– Ben dedi, bu zatı çok eskilerden tanırım. Hizmet ehli, takva sahibi bir Müslüman'dır. Namazını abdestsiz kılacak biri değildir. Suizanda bulunma. Bak hocaefendi ne söyledi camide. **Suizan kötü şey. Yanılma ihtimali çok fazla. Sormadan karar vermeyin!..**

– **İyi de benimki suizan değil. Bir müşahede, bizzat tanıklık, diye directti iddiacı genç.**

Bu defa iyice şaşırmıştı Vehbi Bey.

- Nasıl bir olaya tanık oldun ki, diyebildi.
- Geçen gün dedi, caminin tuvaletinden çıktım. Hemen yanımdakinden de o çıktı. Ben abdest alma yerine gittim. O ise, camiye gitti. Sonra birkaç defa daha gördüm. Hep tuvalete giriyor, sonra da abdest almadan camiye gidiyor.

Genç iddiacı, bununla kalmadı, Vehbi Bey'e bir teklifte de bulundu:

- İstersen ikinci namazına erken gel, avluda bekle, sen de gör. Tuvalet gidecek, sonra çıkıp abdest almadan camiye yönelecek!..

İnanılacak gibi değildi. Ama başka çare de yoktu. İster istemez ikindiye erken gelip cami avlusunda beklemeye başladı Vehbi Bey. Nitekim az sonra su-i zanna maruz kalan dostu çıka geldi. Tuvalet girdi, çok geçmeden pantolon kemerini bağlayarak çıkıp doğru camiye girdi...

Dünyası yıkılmıştı Vehbi Beyin. Nasıl olup da namazını abdestsiz kılacak duruma düşmüştü bu hizmet ehli? Karmakarışık duygular içinde ikindiye kıldıktan sonra cami avlusunda onun koluna girip şuradan buradan konuşmaya başladı:

- Sularınız akıyor mu, abdest işini nasıl yapıyorsun? dedi.
- Derinden bir nefes alan eski dostu:
- **Sorma, dedi. Abdestte vesveseye kapılıyorum.**
- Neden vesveseye kapılıyorsun?
- **Çıbandan, çıbandan,** dedi ve başladı anlatmaya:
- **Bir süreden beri göbeğimin altında bir çıban çıktı, bir türlü iyileşmedi. Yolda beni bir vesvesedir alıyor. Çıbanın üzerindeki sargı çözülmüş olabilir, yara kanayıp abdest bozulmuş olabilir, diye. Ben de bu vesveseyi yenmek için camiye girmeden önce tuvalete giriyor, açıp bakıyorum. Çıbanın kanamadığını, abdestimin bozulmadığını görüyor, bundan sonra emin bir şekilde camiye gidip huzur içinde namazımı kılabilirim. Malum ya, abdest ihmale gelmez. Abdestsiz ne namaz olur, ne niyaz!**

Vehbi Bey döndü, kulak misafiri olan iddiacı gence baktı. Bir şey söylemeye gerek kalmamıştı. Çünkü gözyaşlarını tutamıyordu iddiacı genç. Yaklaştı:

– Şimdi anlıyorum hatamı, dedi. Ve devam etti: “Ben de dıştan görünüşe göre hüküm vermeyip Vehbi Bey gibi sormalı idim. Sormadan hüküm vermekle ne kadar yanlış yaptığımı, nasıl yalancı biri durumuna düştüğümü şimdi daha iyi anladım. Abi, ver elini öpeyim, bana hakkını helal et, senden özür diliyorum”, dedi.

Kucaklaşıp helallaştılar.

Ama su-i zanna uğrayan zat, olanlardan hâlâ hiç bir şey anlayamamıştı.

GENÇLERE KAZANDIRILMASI GEREKEN

3 DEĞER: İMAN, HAYA, AKIL...

Rabbimiz Âdem'i topraktan yaratmış, O'nu diğer varlıklarda bulunmayan vasıflar ve değerlerle de donatmayı murad etmiş.

Bu sebeple Cebrail Aleyhisselam'a buyurmuş ki:

– Ey Cebrail, ben yarattıklarımın içinde bir farklı varlık yarattım. Adı Âdem olan bu varlıkta birçok üstün vasıflar mevcut olacaktır. Bu üstün vasıflarıyla diğerlerinden farklı hale gelecektir. Bunun için şu değerleri al, Âdem'e götür ve de ki:

– Rabbim sana şu üç şeyi gönderdi, bunların içlerinden birini tercih edeceksin. Kalan ikisini geri götüreceğim.

Cebrail Aleyhisselam bakmış ki götüreceği üç şeyin birincisi akıl, ikincisi iman, üçüncüsü de haya, yani utanma hissi.

Henüz topraktan bir heykel olan Âdem'e bunları götürmüş ve emri tebliğ etmiş:

– Ey Âdem, Rabbim sana selâm etti ve buyurdu ki: Şu üç şeyden birini tercih etsin, kalan ikisini geri getir. İşte tercih edeceğin üç nimet şudur. Hangisini tercih ediyorsan et, kalanı geri götüreyim?

Âdem nimetlere bakmış, tercihini yapmış:

– **Ben akıllı istiyorum, akıl gelsin bana.**

Akıl hemen kalkıp Âdem'in bedenine girmiş. Böylece Âdem Aleyhisselam akılla donanmış hale gelmiş.

Bundan sonra Cebrail Aleyhisselam imanla hayaya:

– Haydiyin geri gideceğiz. Demek ki Âdem'in bedeninde sizin yeri-

niz yokmuş, demiş. Buna iman itiraz etmiş:

– Hayır, ben gitmem!

– Neden?

– **Çünkü ben akılla birlikte yaratıldım. Akıl nerede, ben iman da oradayım. Kimde akıl varsa iman da olur. Beni akıl-dan kimse ayıramaz.**

Bu defa Cebrail Aleyhisselam hayâ'ya dönmüş:

– Öyle ise, seninle gidelim bari, demiş.

O da itiraz etmiş:

– Hayır, ben de gelemem. Çünkü **ben imanla birlikte yaratıldım. İman neredeyse haya da oradadır.**

Zor durumda kalan Hz. Cebrail Rabbî'na yalvarmış:

– Ey Rabbim! Âdem aklı tercih etti. İman akıldan; haya ise imandan ayrılamayacağını söyledi. Böylece aklın yanında iman, iman yanında da haya kaldılar. Âdem'den ayrıldılar!

Rabbimizin hitabı şöyle olmuş:

– Ben onları birlikte yarattım zaten. Kimde akıl vardır, onda iman da mevcuttur. Kimde iman vardır, onda utanma hissi de yer almıştır.

* * *

Verilen bu mânevi temsilden anlaşılan o ki, akıl, iman ve haya birbirinden ayrılmaz üçlüdür.

Akıllı insan imanlı olur. İmanlı insan da utanma hissine sahip bulunur. Utanma duygusunu yitiren, iman duygusunu da kaybetmiştir. İman duygusunu kaybeden ise, aklını da yitirmeye namzettir. İnsanı insan yapan, işte bu üç değer birarada bulunmasıdır.

Şu halde insanımıza ve gençlerimize bu üç değer, şahsiyetinin ayrılmaz bir parçası olarak işlenmelidir. Geleceğimizin güvencesi, istikbalimizin teminatı; genç nesillerin akıllı, imanlı ve hayalî bir şekilde yetiştirilmesine bağlıdır.

GENÇLERDE SORUMLULUK DUYGUSU

Bâzı kimseler yüksek mevkilere geçince korku ile ürperirler. Bâzıları da sevinçle şımarırlar.

Aynı mevkide bulunan birinin korku ile ürpermesi, diğerinin ise sevinçle şımarması bir tek şeyle ilgilidir:

– Sorumluluk duygusu.

Çıktığı makamın mükâfatı yanında mes'ûliyetini de hatırdan çıkarmayan insan korkar, ürperir. Zira makam yükseldikçe mes'ûliyeti de yükselmekte, vebâli de çoğalmaktadır.

Bundan gafil olan insan ise, sâdece mevkiin sağladığı kazanç ve itibarı düşünmekte, bunun verdiği sevinçle de şımarıp havalanmaktadır.

Bu gerçekleri çok iyi bilen bir zat, yüksek makamlara namzet olarak yetiştirdiği oğluna, sürekli nasihatta bulunurmuş:

– Oğlum, devlet başkanı da olsan geçmişini unutma, çıktığın yüce makamın geçiciliğini hatırlından çıkartma! O mevkie ebedî kalacakmış gibi bakma!

Allah'ın takdirine bakın ki, aradan az bir zaman geçmiş, iyi bir terbiye ile yetişmiş oğul, genç yaşta, ülkenin sultanı olmuş.

Sıradan bir adamken, bir gün ansızın ülkenin sultanı olmak kolay hazmedilir bir makam değildir elbette. İnsan genç yaşta âniden çıktığı makamın sağladığı itibar ve yetkilerin büyümesine de kapılabilir, münâsip olmayan ifrat ve tefritlere düşebilir.

Bunu önlemek için derhal ülkenin en iyi kuyumcusunu yanına çağıran genç sultan, kesin emrini vermiş:

– Bana yapacağın yüzüğün taşına öyle bir yazı yazacaksın ki, onu

her okuduğumda yüklendiğim sorumluluğumu düşünecek, bulunduğum mevkiin şımartıcı te'sirinden kurtulacağım.

Kuyumcu, san'atkâr olduğu kadar da bilge bir insanmış.

Söz vermiş:

– Sultanım, sana öyle bir yüzük yapacak ve taşına da öyle bir cümle yazacağım ki, onu her gördüğünde düşünecek, bulunduğun mevkiin baş dönüren te'sirinden kurtulacaksın.

Aradan birkaç gün geçmiş. Kuyumcu getirdiği yüzüğüyle Sultanın sarayında görünmüş. Elini uzatan Sultanın parmağına yüzüğü takarken de ricâda bulunmuş:

– Sultanım, demiş, lütfen yüzüğün taşındaki cümleyi sesli olarak okuyun da, maiyetinizdekilerle birlikte duyalım.

Sultan, tam bir el işçiliği harikası olan yüzüğün akik taşına hakkedilmiş cümleyi heybetli bir sesle, tek nefeste okumuş:

– Bu da geçer yâ hû!

–

Ortalıkta bir sessizliktir başlamış. Zira Sultanın maiyetinde bulunanların her biri yüksek mevkide, itibarlı makamdaymışlar. Bulundukları makamın sağladığı itibar ve selâhiyet ile seviniyor, şımarıkça işler yapıyor, zaman zaman yakınlarını koruyan icraatlarda da bulunuyorlarmış. Bu defa herkes başını önüne eğip düşünmeye başlamış:

– Bu da geçer yâ hû!

Nitekim öyle de olmuş... Aradan aylar, yıllar geçmiş. Yüksek makam ve mevkilere atanıp bir süre sonra oradan atılan pek çok kimse olmuş.

Bütün bu değişmelere rağmen yıpranmayan, sorumluluk duygusunu hiç kaybetmeyen bir kişi varmış. O da, parmağındaki yüzüğün üzerindeki cümleyi, parmağına geçirdiği ilk günkü gibi hep tekrar edip duran Sultanmış.

– Bu da geçer yâ hû!

HARAM YEMEYEN GENÇ ÇOBAN, NASIL SÜRÜ SAHİBİ OLDU?

Medine’de sıcaklar oldukça etkiliydi. Hazreti Ömer’in oğlu Abdullah da çalıştığı hurmalıkta bir ağacın gölgesine sığınmış, yemeğini yiyordu.

Bahçe duvarının ötesinden geçen koyunlar tozu dumana katarak giderken, arkasından mecalsiz yürümeye çalışan genç çobanın hali, Abdullah’ın dikkatini çekti.

– Ey Allah’ın kulu, dedi. Gel bir lokma yemek ye, bir yudum su iç de, yoluna öyle devam et koyunların arkasından!

Çoban elini ağzına götürüp dudaklarını kapatarak birtakım işaretler yaptı ise de bir şey anlamayan Abdullah, teklifinde ısrar etti. Bunun üzerine çoban:

– Efendi, dedi, kim olduğunu bilmiyorum; ama cömert bir aileden olduğun anlaşılıyor. Kusuruma bakma, ben oruçluyum!..

Abdullah şaşırmıştı. Bu sıcak çölde bu uzun günde, oruçlu genç bir çoban!..

– Oruçlu isen seninle daha iyi anlaşırız, dedi. Hemen bir koyun ver bana, burada güzel bir hazırlık yapayım. Sonra birlikte bir et ziyafeti çekeriz kendimize...

Kalbinde Allah korkusu olan Çoban gülümsedi.

– Koyunlar benim değil ki. **Ben emanetçi bir çobanım!** dedi. Bu defa Abdullah daha da üsteledi:

– Daha iyi ya, dedi. Koyun sahibine, birini kurt kaptı dersin olur biter. Nereden bilecek birini benim aldığımı?

Çoban bu defa hayretle çıkıştı:

– O nasıl söz öyle efendi, dedi. **Mal sahibi bilmezse Allah da mı bilmez?** Hem bunlar bana emanet. **Emanete ihanet emekten-se ölmeyi tercih ederim!..**

Abdullah'ın dikkati büsbütün genç çobana kilitlenmişti. Yemeğini bırakıp çobanın peşine takıldı. Birlikte koyunların arkasında güneş batıncaya kadar dolaştılar. Akşam koyunlar, bir çadırın önünde durdu. İçeriden çıkan bir adam koyunları şöyle bir gözden geçirdikten sonra çobanın yanına gelip, “Hayvanları iyi otlatmışsın, karınları davul gibi şişmiş.” diyerek iltifat etti. Belli ki bu adam koyunların sahibiydi.

Abdullah yaklaşıp hemen teklifini yaptı:

– Koyunları bana satar mısın?

Adam şaşırmıştı. Biraz düşündü. Sonra toparlanarak cevap verdi:

– Değerini verirsene satarım. Neden satmayayım?

Pazarlık uzun sürmedi. Abdullah koyunları satın aldı. Artık malın sahibi Abdullah olmuştu.

Olanlardan bir şey anlamayan Çoban, koyun sahibinin değişmesiyle işin sonunun ne olacağını düşünüyordu. Belki de yeni sahibi kendisini çoban olarak kabul etmez, iş akdini feshedebilirdi. En kötüsü de buydu zaten. İşsiz kalmak. Az ötedeki çadırdaki yaşayan aile ve çocuklarına ekmek götürememek... Ama iş, hiç de öyle gelişmedi. Artık koyunların yeni sahibi olarak Çobana dönen Abdullah'ın, sürpriz teklifi aynen şöyle oldu:

– Senin gibi kalbi Allah korkusuyla, helal-haram titizliğiyle dolu, samimi bir insanın layığı, başkasının koyunlarının arkasında çobanlık etmek değildir. Belki kendi koyunlarının peşinde mal sahibi olarak dolaşmaktır. Şu andan itibaren, sen bu koyunların çobanı değil sahibisin. Haydi git, kendi malınla, kendi çadırının önüne. Ailen iftara seni bekliyor.

Çoban kendi koyunlarıyla kendi çadırına, Abdullah da kendi bahçesine döndü.

ALLAH KORKUSU NASIL BELLİ OLUR?

Allah korkusunun herşeyin başı olduğunda, insanın her davranışında göz önünde bulundurması gerektiğinde fikir birliği içindeyiz. Nitekim hadîste de bu durum haber verilmektedir:

– **Hikmetin başı Allah korkusudur!**

Bu konuda mü'minleri sık sık ikaz eden âyetler de vardır. Birinde:

– **Ey iman edenler, Allah'dan korkunuz!..**
buyurulurken; bir diğerinde de bu korku şöyle anlatılır:

– **Ey iman edenler, Allah'dan hakkıyla korkunuz!**

Demek Allah'dan korkmak iki türlü olmaktadır:

Biri, korktuğunu sözle söylemek; biri de korktuğunu fiiliyle göstermektir. Âyette buna “**hakkıyla korkmak**” tâbiri kullanılmaktadır.

Büyük âlim Ebû'l-Leys, Allah'dan hakkıyla korkmanın belirtilerini sayarken yedi madde zikreder. Allah korkusunun bir insanda hakkıyla yerleşip yerleşmediğini bu yedi hususla tesbit eder.

İsterseniz Ebû'l-Leys'in sıralamasını naklederek konuya açıklık getirelim:

Allah korkusunun varlığı yedi şeyde belli olur:

1 – Dilinde belli olur.

Dilini yalandan, gıybetten, fuzûlî sözlerden korumaya ciddî gayret gösteren insanda Allah korkusunun hakkıyla varlığı anlaşılır. Böyle kimse dilini, dinî konularla meşgul eder; Kur'an okur, zikir yapar, faydalı bilgiler öğrenmeye iştiaak duyar.

2 – Midesiyle belli olur.

Haram yemekten korkar. Haram kazanmaktan titrer. Hattâ haramdan, yılandan kaçır gibi kaçır.

3 – Gözüyle belli olur.

Harama bakmaktan rahatsız olur. Helâl ona kâfi gelir.

4 – Eliyle yaptığı işlerle belli olur.

Elini harama asla uzatmaz. Haram olan şeyi tutmaz, almaz ve satmaz, bir yere nakletmez.

5 – Ayağıyla gittiği yerlerle belli olur.

Haram işlenen yere doğru adım bile atmaz, haramın yakınlarına yaklaşmaz. Bilmeyerek yaklaşması hâlinde, bundan rahatsızlık duyar, hemen uzaklaşır.

6 – Kalbiyle belli olur.

Kalbinden korku ve endişe eksik olmaz. Bu korku ve endişe iledir ki, yaptığı işlerinde dâima kendini kontrol etme ihtiyacı duyar, haram mı helâl mi işlediğini incelemeye çalışır.

7 – İbadet ve sevaplarında korku ve ümid arasında oluşuyla da belli olur.

İbadetine, hayırlarına bakıp da kendine güvenme hissi duymaz. Bilir ki, yaptığı ibadet ve sevaplı işlerde kendinin rolü çok azdır. Asıl te'sir, kendini bu gibi hayırlara sevkeden İlâhî iradenindir.

Evet, mü'minler Allah'dan korkarlar. Bilhassa gençlerini ve çocuklarını bu ölçülerle yetiştirmek konusunda duyarlı davranırlar.

Ancak, âyetin de ikazı üzere Allah'dan hakkıyla korkmak gerektir. Bu da boş lâfla belli olmaz. Tam aksine fiille, hareketle belli olur. Saydığımız yedi hususla anlaşılır. İsterseniz kendimizi bu yedi hususta kontrol edelim.

– Dilimizde, midemizde, gözümüzde, elimizde, ayağımızda, kalbimizde, ibadetlerimizde ne hâl ve durumdayız?..

GENÇLERİN ANNELER GÜNÜ KUTLAMASI YAPMASI CÂİZ MİDİR?

Senenin tek gününü Anneler Günü ilan etmek, şüphesiz bir yabancı kültürü ve âdetidir. Ama tümüyle İslam'a aykırı düşen bir yabancı âdeti de değildir. Belki, İslâm kültürüne göre ek-sik bir âdettir.

Çünkü İslam, senenin tek gününü değil belki hayatın tüm günlerini Anneler Günü olarak ilan eder.

Bu itibarla, dışarıdan gelen her şeyi yabancıdan geldiği gerekçesiyle hemen reddetmek yeri-ne, İslam'a uygun olup olmadığını incelemek, uygun yanı varsa almak, İslâma uygunluğu yoksa uygun hale getirerek düzeltip ıslah etmek, yanlış olmasa gerektir.

Anneler Günü, çocuğun yaş günü, hanımla beyin evlilik yıldönü-mü... gibi daha ziyade dışarıdan gelme yabancı âdetler, aslında iyilikle-re vesile yapılabilecek âdetlerdir. Bunların içeriğini İslâm kültürüne gö-re düzenleyip uygulamakta hiçbir sakınca olmaz...

Mesela Anneler Günü'nde annelerin elleri öpülüyor, yaşlıların gö-nülleri alınarak memnun kılınıyorsa.. yaş gününde çocukların sevine-cekleri bir doğum günü toplantısıyla arkadaşlarıyla mutlu olmaları sağ-lanıyorsa, evlilik yıldönümünde taraflar geçmişi bir daha hatırlıyor; ara-daki sevgiyi, saygıyı yenileme imkanı buluyorsa, komşularla bu vesile-

lerle bir araya gelerek kaynaşmalar söz konusu oluyorsa.. neden bunlar, yabancılara aittir denerek, hemen reddetme mecburiyeti duyulsun?

İslâm kültüründe dinî hayat zevksiz, neşesiz ve eğlencesiz değildir. Sınırı aşmamak, ölçüyü taşmamak, israfa ve harama girmemek şartıyla İslamî hayatın da zevki, eğlencesi ve neşeli toplantıları olacaktır elbette.

Nitekim Efendimiz Hazretleri'nin doğumunu senelerdir kutluyoruz. Bu vesile ile toplantılar yapıyor, mevlütler okutuyor, hayırlara vesile kılıyoruz. Kimse de İslam'da doğum günü kutlaması yoktur demiyor. Çünkü harama değil hayra vesile kınıyor, günah değil sevaplar işleniyor...

Bazı çevrelerin yaptıkları gibi yabancılardan gelen her şeyi hemen sahiplenmek nasıl yanlışsa, derhal karşı çıkmak da öyle yanlıştır. **Doğru olan tavır, önce bir incelemek; faydalı olanı almak, zararlı olana karşı olmaktır.** İslâm kültürünün bize makul telkini budur. Bu konuda Efendimiz'den (sas) fevkalade değerli ve düşündürücü muhteşem bir hatıra, bize ışık tutup rehberlik etmektedir...

Sahabenin ileri gelenlerinden Temimdari, Şam'daki Hristiyanların kullandıkları zeytinyağı ile yanan bir kandili getirip Resulullah'ın Mescidi'nin tavanına asmıştı. Görenler: 'Resulullah'ın Mescidi'ne Hristiyanların kiliselerinde kullandıkları kandili mi asıyorsun?' gibilerden sitemde bulunmuşlardı. Müslümanlar o günlerde mescidi aydınlatacak kandili bilmiyorlardı. Yaktıkları hurma yapraklarıyla aydınlatıyorlardı mescidi.

Akşam namazında mescide gelip de bir çanak içindeki yanan fitilin, külsüz dumansız olarak etrafı aydınlatıldığını gören Efendimiz Hazretleri, tebessüm ederek sordu:

- Kim getirdi bunu mescidimize?
- Temimdari, Şam'daki Hristiyanlardan alıp getirdi... dediler.

Herkes bir azarlama beklerken O'nun eşsiz iltifatı şöyle oldu:

– Temimdari! Sen bizim mescidimizi aydınlattın, Allah da senin kabrini aydınlatsın.

Daha çarpıcı açıklamada da bulundu:

– Faydalı şey Müslüman'ın cebinden düşürüp kaybettiği malı gibidir. Nerede ve kimde bulursa hemen malına sahip çıkıp alır. (Yeter ki o şey faydalı olsun, içeriğinde haram ve günah bulunmasın...)

Hıristiyan'dan alınan böylesine faydalı bir kandil örneği varken, yabancidan gelen âdetler alınır mı alınmaz mı diye sorulmaz bile. Belki **yabancidan gelen âdetler, faydalı mı, değil mi diye incelenir. Faydalı ise müslümanın cebinden düşürdüğü kendi malı gibi sahip çıkılır, zararlı ise karşı konur, uzak durulur..**

Mescid-i Saadet'e asılan kandil örneği, İslâm kültürünün çağdaş anlayışını anlatan muhteşem bir misal olarak ufkumuzda asılı durmaktadır...

VEYSEL KARANÎ'DE ANNE SEVGİSİ

Kaçük Üveys'in annesinden bir tek isteği vardı. Günlerdir bu isteğini zihninde bekletiyor, anneciğinin neş'eli bir ânında teklifini yapmayı tasarlıyordu. Beklediği ânın geldiğini gördüğü bir sırada, isteğini şöyle dile getirdi:

– Sevgili anneciğim bende çok hakkın var. Maddî-mânevî yüküm altında inledin. Bunu bilen evlâdın olarak yanından bir an olsun ayrılmak is-

temem, hizmetini hiçbir şey'e değişmem. Ancak, mesele Resûlullah'ın ziyareti olunca durum değişiyor ve senden Medine'ye kadar gidip gelmem için izin vermeni istiyorum. Hemen herkesin ziyaret edip sohbetiyle müşerref olduğu âhir zaman peygamberini görmezsem gözlerime uyku girmeyecek. Ne olur, bana izin ver, Resûlullah'ı bir defacık olsun göreyim, birkaç dakikalık sohbetinde bulunayım. Hemen dönerim.

Annesi, Üveys'i çok seviyordu. Onu gözünden bir gün olsun ayırmaya razı olamıyordu. Ancak bu istek başka isteklere de benzemiyordu. Resûlullah vardı işin içinde. İzin vermeliydi. Ama hemen oğlunu geri döndürecek bir izin olmalıydı bu. Düşündü, düşündü ve şartlı izni şöyle verdi:

– Oğlum, Resûlullah'ı ziyarete gitmene izin vereceğim, bir şartla ki, Peygamber'in evine varacak, ziyaretini yapacak, başka hiçbir yere uğramadan hemen geri döneceksin. Evinin dışında bir yere gitmene izinim yoktur. Bunu unutma!

Üveys'in sevincine had yoktu. Şartlı da olsa izin çıkmıştı. Demek Medine'ye gidecek, Resûlullah'ın evine varacak, bir iki dakikalık da olsa sohbetinde bulunacaktı. Artık bundan büyük bir saâdet ve nâiliyet olamazdı. Hemen yol hazırlığını yaptı. Heybesinin iki gözüne Yemen hurmalarından doldurdu. Annesinin elini öpüp duasını alarak yola koyuldu.

Tozlu yollar, kumlu çöller O'nun için engel sayılmıyordu. Gönlüne Resûlullah'ı görme sevdası düşmüş, kalbine Peygamber aşkı dolmuştu. Yemen illerinden Medine çöllerine doğru ilerlerken yakıcı sıcakların alev alev inen te'siri O'nun alnından sadece ılık terler akıtmakla kalıyor; aşkını, şevkini zayıflatmıyordu.

Yolda kâh bir kervana rastlıyor, daha sonra istikametlerini değiştiren kervanları bırakıyor, kasideler söyleyip, ilâhiler terennüm ederek Medine yolunda kendi istikametine şaşmadan devam ediyordu. İşte Medine görünmüştü. Peygamber şehrinde Resûlullah'ın hasretini gidecek, kim bilir âhir zaman Nebîsini nasıl görecekti. Sora sora aradığı yere yaklaştı. Kime sorsa:

– Resûlullah'ın evi Mescid-i Saâdetin bitişiğinde, diyordu.

İşte hurma dallarından örülmüş çatısı ile kıldan dokunmuş kapı perdeli Hücre-i Saâdetler..

En başta birinin kapısına yaklaştı. Bütün gücünü toplayarak seslendi:

– Yemen'den ziyaret için geldim, Resûlullah'ı görmek istiyorum!..

Cevabı heyecanla bekledi. Kalbi tık tık vuruyor, nasıl bir karşılık alacağını heyecanla bekliyordu. Nitekim beklediği cevap geldi de:

– Resûlullah evinde yoktur. Medine'nin filân mahallesine kadar git-tiler. İster mescide geri dönmesini bekleyin, ister o mahalleye gidin, orada ziyaretinizi yapın.

– Ben ne o mahalleye gidebilirim, ne de mescidde Resûlullah'ın dönmesini bekleyebilirim. Annem izin vermedi bunlara. Sadece evine gideceksin, başka yere iznim yok, dedi.

Ortalığı derin bir sessizlik kaplamıştı. Düşünüyordu. Annesinin dediğini yerine getirmeli, sözünden çıkmamalıydı. Anne sözüydü bu. Ama beri tarafta da Resûlullah vardı. Onun ziyareti söz konusu idi. Zihninde sualler uçtu, cevaplar çatıştı. Öyle mi, böyle mi, gibilerden ihtimaller alabildiğine çoğaldı. Ama anne sözüne sadık kalmak, verdiği sözünde durmak ağır bastı. Kendi kendine söylenerek döndü:

– Gidemem, başka yere gidemem. Oturup Hazret-i Peygamber'in dönmesini de bekleyemem. Annemin izni yok çünkü. Anlaşılan kısmet değilmiş. Zaten benim gibi bir bîçâre kim oluyor ki, her gün Cebrâil ile görüşen bir zatın huzuruna girecek, sohbetinde bulunacak? Ben de amma cür'etkâr bir gençmişim ha?..

Üveys, teessürlerini gönlüne gömdü, işin içindeki hikmeti düşünerek geldiği yoldan geri dönmeye karar verdi. Sanki izinden basa basa geri geliyor, yol boyunca da hüznün gözyaşları döküp, elem kasideleri söylüyordu. İşte Yemen hududu içine girmiş, Karan köyüne de gelmişti. Hiç olmazsa biricik annesinin sözünü tutmuş, onun emrinden dışarı çıkmamıştı. O yeterdi kendisine. Nitekim sevgili annesi durumu anlattı itâatli Üveys'ine şöyle dua etti:

– Oğlum, sen dünyada beni memnun ettin, Allah da, âhirette seni memnun etsin de, dünyada göremediğin Resûlullah'ı, sana âhirette gösterip O'na komşu eylesin.

Beri tarafta hane-i saâdetine geri dönen Resûlullah Hazretleri, Âişe validemize sordular:

– Kim geldi buraya, yâ Âişe?

– Yemenden bir genç ziyaretinize gelmişti. Sizi evde bulamayınca annesinin izni olmadığı için yanınıza kadar varamadı, oturup da bekleyemedi. Geri dönüp memleketine gitti.

Efendimizin cevabı şöyle oldu:

– Kapıdaki nurdan Üveys'in geldiğini anladım. O, annesine itâat edip etmeyeceği hususunda imtihan oldu. İmtihani da kazandı. Dünya da beni görmesi nasip değilmiş. Ama âhirette benim komşum olacaktır.

DİLİ KOPARILAN ANNE

Ali yaramazdı. Ama yaptığı iş yaramazlıkla kalmıyor, komşularına zarar da veriyordu. Biraz büyüyünce hırsızlığa da başlamıştı. İşin kötüsü bu yaptıklarına annesi kızmıyor, hatta teşvik ediyordu.

Önce bir yumurta çalıp getirdi, Ali. Annesi sevinerek başını okşadı:

– Aferin oğluma, artık çalışıyor, dedi.

Bundan cesaretlenen Ali, ertesi gün bir tavuk getirdi. Annesi yine sevindi.

Derken bir koyun getirdi. Ve büyüdükçe, büyük hırsızlıklar yapmaya, karşı koyanları da öldürmeye başladı.

Bir canı, bir katil olup çıktı.

Bir gün saklandığı bodrumda polislerin eline geçti. Karşı koydu, ateş açtı, ama yakalandı. Kollarına kelepçeyi vurdukları gibi karakola götürdüler. Yazdılar, çizdiler. Sonra hâkim karşısına çıkardılar.

Sorgulamada bir sürü suç işlediği, bu arada adam da öldürdüğü anlaşıp idama mahkûm edildi.

Hırsız, uğursuz Ali asılacaktı.

Bir sabah idam sehpasının altına götürdüler onu. Âdetti, idam mahkûmlarına son isteklerinin ne olduğu sorulurdu.

Ali'ye de soruldu:

– Son bir isteğin var mı?..

– Var, dedi Ali. Şu kenarda ağlayıp sızlayan kadın benim annemdir. Buraya getirin. Annemi dilinin ucundan öpmek istiyorum. Çocuk-

luğumda onu hep böyle öperdim. O günleri tekrar yaşamak istiyorum.

İzin verildi. Hırsız Ali'nin annesi getirildi.

Ağlıyordu. Hem de hüüngür hüüngür ağlıyor, görevlilere oğlunu serbet bırakmaları için yalvarıyordu. Tabii bu mümkün değildi. Ali suçluydu ve suçunun karşılığı idamdı. Cezasını çekecekti.

Ali annesine sokuldu. Onunla kucaklaştı. Çocukluğunda yaptığı gibi, şimdi de dilinden öpmek istediğini söyledi.

Annesi dilini çıkarıp uzattı. Ali annesinin dilini öyle bir ısırma ısırıldı ki yarısı kopup ağzında kaldı, yere tükürdü. Annesi cıyak cıyak bağırdı etraftan yetişenler:

– Bunu niçin yaptın?.. diye sordular Ali'ye. Sen ne uğursuz evlatsın! Hiç annenin dili koparılır mı?

Hırsız Ali sakın sakın konuştu:

– Böyle anne olursa koparılır. İdamıma sebep onun bu dilidir. Çocukluğumda yaptığım ufak-tefek hırsızlıkları hoş görüp sözleriyle beni teşvik etmeseydi, bu anda şu idam sehpası altında bulunmayacaktım.

Ali'nin anlattıklarını duyanlar:

– Haklı konuştu, dediler.

ÇOCUĞUNUN DOĞUM GÜNÜNÜ KUTLAMAK İSTEYEN ANA-BABALARA...

Komşuları çocuklarının doğum gününü kutluyorlarmış. Bunlar da onlara bakıp çocuklarının doğum gününü kutlamak istemişler. Ancak bir başka komşu onları ikaz etmiş:

– Doğum günü kutlaması Batı'dan gelen yabancı bir âdettir. Müslümanlıkta doğum günü kutlaması yoktur, diyerek, engel olmuş. Bu defa da bize sorma gereği duymuşlar:

– Siz ne diyorsunuz, İslâm'da doğum günü kutlaması yok mu, kutlarsak günah mı? demişler.

Efendim, olayı biraz genişçe düşünecek olursak karşımıza şöyle ikili bir cevap çıkar:

– Doğum günü kutlaması hem günah, hem de sevaptır.

Biliyorum hemen soruyorsunuz:

– Bu nasıl cevap böyle? diye.

Arz edeyim.

– Doğum günü kutlaması günah olur. Şayet günahlarla kutlarsanız. Sevap olur şayet sevap olan şeylerle kutlarsanız.

Nitekim Müslümanlar her yıl Peygamberlerinin doğumunu kutlu doğum adı altında kutlarlar, asla itiraz ve yabancı âdeti gibi bir yorum akla gelmez. Neden? Çünkü bu günü ve geceyi vesile ederek günah işlenmiyor da ondan. Aksine sevaplar işleniyor, mevlitler okunuyor,

dualar ediliyor, konu komşu tebrikleşiyor, küsler barışıyor, dostluklar ve kardeşlikler perçinleniyor, mütevazı yemekler yeniyor, hayırlar yapılıyor. Böylesine iyiliğe vesile olan kutlama neden sakıncalı olsun, niçin günah sayılsın?

Ama böyle değil de içki içilerek, çığırından çıkmış eğlenceler tertip edilerek, bunca aç ve fakirin temel ihtiyaçlarının karşılanamadığı memleketimizde bir sürü israfa girilip gereksiz harcamalar yapılarak doğum günü kutlanırsa, işte bu, yabancı kültürü olarak yorumlanır. Müslüman'ın böylesine günahlarla dolu doğum günü kutlaması yakışık almaz.

İşte bunun için diyorum ki, doğum günü kutlaması sizin kutlayış şeklinize bağlıdır. Günah da olabilir sevap da. Bunu siz kendiniz tayin ve tercih edeceksiniz...

Yeri gelmişken Müslüman'ın kültür zenginliğine sebep olan geniş anlayışına da işarette bulunayım izin verirsiniz.

Şayet bir âdet yabancı ise, Müslüman da böyle bir âdete ihtiyaç duyuyorsa yabancı âdeti diye ondan mahrum kalmasına gerek yoktur. Müslüman o yabancı âdeti alır, içindeki haramları, günahları atar; he-laller, sevaplarla Müslümanlaştırarak benimser.

Bu bakımdan, Müslüman'ın yabancı âdetidir diyerek mahrum kalabileceği, yabancıya imrenerek bakabileceği hiçbir kültürel eksikliği söz konusu değildir.

BABASINI ORMANA BIRAKAN ADAM, BU KARARINDAN NİÇİN DÖNDÜ?

Adamın babası iyice ihtiyarlamıştı. Kendi kendine yemek bile yiyemiyor, üstüne başına döküyordu. Olur olmaz zamanlarda yaptığı konuşmalarla da ev halkını rahatsız ediyordu.

Bir gün oğlu, kendi oğlunu da yanına alarak babasını uzaktaki bağ evine götürüp bıraktı. Çocuk, babasının bu davranışını anlayamamıştı. Dönerken sordu:

- Niçin dedemi bağ evine bıraktın babacığım?
- Çünkü, dedi babası; çok ihtiyarladı. Bizi rahatsız edecek hale geldi. Burada tek başına rahat eder. Arada uğrayıp yiyecek filân getiririz.
- Çocuğun gönlünde bir burukluk meydana geldi. Herşeye rağmen o, dedesini seviyor, bu davranışın doğru olmadığına inanıyordu.
- Bir soru sorabilir miyim baba?
- Sor yavrum.
- Düşünüyorum da birkaç yıl sonra sen de dedem gibi yaşlanacaksın. Yemek yerken üstüne dökecek, etrafı kirleteceksin. Onun bütün yaptıklarını yapacaksın kısacası. O zaman ben de seni alıp bu bağ evine mi getireceğim? Evlâtlık bu mu? Beni bunun için mi yetiştiriyorsun?

Çocuğun babası şaşırdı.

Ne cevap vereceğini düşündü ama bulamadı.

Oğlu haklıydı. Bir gün kendisi de yaşlanacak, şimdi bağ evine

yapayalnız bıraktığı babasına benzeyecekti.

Her insan doğar, büyür ve yaşlanırdı. Gençlerin görevi yaşlılara yardımcı olmaktı. Onları üzmemek, horlamak, yapayalnız bırakmak değil...

Büyük bir hata ettiğini anladı.

Bir süre hüüngür hüüngür ağladıktan sonra oğluna döndü:

– Çok haklısın oğlum. Ben babama ne yaparsam sen de bana aynıını yaparsın.

Gel bağ evine dönüp babamı oradan alalım.

Bugünün ihtiyarı o ise, yarının ihtiyarı benim, öteki günün ihtiyarı da sensin. Böyle sürüp gidecek bu.

Bağ evine döndüler. İhtiyar dede kapının eşiğine oturmuş bekliyordu. Oğlu:

– Korktun mu?.. diye sordu.

İhtiyar:

– Hayır, dedi. Geleceğini biliyordum. Çünkü ben babama böyle davranmadım ki sen bana böyle davranasın.

İhtiyarın bir elinden oğlu, bir elinden torunu öptü.

Oğlu ağlayıp af diledi ondan. Hakkını helâl etmesini istedi.

İhtiyar hakkını helâl etti. Birlikte tekrar eve döndüler.

Ve o günden sonra yaşlı adamın bir dediğini iki etmediler.

Böylece daha mutlu oldular...

GENÇLERİN AKRABAYLA İLİŞKİLERİ NASIL OLMALIDIR?

Buharî ve Müslim'den bir hadîs meâli:

– Allah’a ve âhirete iman eden misafire ikram etsin, akrabasıyla da alakasını kesmesin!

Diğer bir hadîste ise şöyle buyurulmaktadır:

– Kim ömrünün uzamasını (huzurlu geçmesini), rızkının bollaşmasını, kötü ölümden kurtulmasını istiyorsa Allah korkusunu kalbine iyice yerleştirsin, akrabasını da ziyaretten geri kalmasın!

Ashâbdan Ukbe bin Âmir, Allah Resûlüyle birlikte yaşadığı hâtıralarını anlatırken der ki:

– Resûlullah Hazretleri'ne yetiştim, elinden tutup sordum: “Yâ Resûlallah, bana amellerin en fazîletlisinden haber ver!”

Buyurdu ki:

– Yâ Ukbe, sana gelmeyene sen git, sana vermeyene sen ver, senin gönlünü kıranı sen afvet.

İşte Allah indinde amellerin en fazîletlisi...

Bir genç günah işlemiş, bundan da şiddetli şekilde üzüntü duymaya başlamıştı. Üzüntünün şiddetine dayanamayıp Resûlullah'ın huzuru-

na girdi. Dedi ki:

– Yâ Resûlâllah, insanlık gereği bir hata işledim, mes'uliyetinden çok korkuyorum. Bunu hangi iyilik ve sevaplı işle affettirebilirim?

Resûlullah Hazretleri o gence yakınlarını olup olmadığını sordu:

- Senin annen var mı?
- Hayır yoktur.
- Teyzen var mı?
- Evet vardır.
- Öyle ise git, teyzene iyilik et, hürmette bulun!

Anlaşılan **akrabaya iyilik edip, hürmette bulunmak, günahların afvına sebeptir.**

HER CUMA, İŞ YERİ KAZANCINI ÖLMÜŞLERİNE BAĞIŞLAYAN GENÇ

Çok parası yoktu. Bunun için ölmüşlerine hayır yapamıyor, sevap bağışlayamıyordu. Halbuki, ölen akrabalarının kendisinden hediye bekle-diklerini biliyordu. Ölmüşler diriler-den mutlaka sevap hediyesi beklerdi. Düşündü, taşındı, nihayet kararını verdi:

– Bundan sonra cuma günleri-min kazancını ölmüşlerime tahsis edeceğim. Ne elime geçerse onunla hayır işleyip sevabını geçmişleri-me bağışlayacağım.

Gariptir ki kararından sonra cuma günkü işleri açıldı, alıp sattığı şeylerden iyi kazanç elde etti. Akşamları yoksulların evleri önünden geçiyor, ratladığı çocuklara bu parayı veriyor, bazan da aldığı giyim eşyasını gönderiyordu.

Yine bir cuma günü, sabahın erken saatinde iş yerini açmış, müşteri beklemeye başlamıştı. Saatler geçti, gelip giden olmadı. Öğleyin cumayı kılıp tekrar iş yerine geldi, yine müşterinin geldiği görülmedi. O gün eline tek kuruş geçmemiş, ölmüşlerine bir sevap bağışlayamamıştı. İkinci namazını kıldırdı caminin imamına, üzüntü ile sordu:

– Muhterem hocam, ben bu cuma hiçbir şey kazanamadım, geçmişlerime hiçbir hediyem olmadı. Şimdi dükkânı kapayıp evime gidi-

yorum. Ölmüşlerim de böylece bu cuma mahzun bekliyorlar. Ne yapayım?

Hoca Efendi, önce düşündü, sonra şu tavsiyeyi yaptı:

– Şimdi yaz mevsimidir, şurada burada kavun karpuz kabukları atılmış vaziyette görünmektedir. Sen bunları topla, hiç olmazsa aç kalmış hayvanlara ver, onların karınlarını doyur. Bu saatten sonra yapacak başka hayır bilmiyorum.

Genç, Hoca Efendinin tavsiyesine uydu. Topladığı kavun, karpuz kabuklarını sokaklarda, boş arsalarda gezerek karnını doyuramayan hayvanlara verdi, evine bundan sonra gitti.

O gece rüyasında vefat etmiş akraba ve dostlarını gördü. Her biri kendisine sevgi ve hürmetle baktıkları halde, kendisi onlara utancından bakamıyor ve şöyle diyordu:

– Kusuruma bakmayın, bu cuma sizlere hediye gönderemedim.

Hepsi birden cevap verdiler:

– Biz senin hediyeni aldık. Hem de en çok ihtiyacımız olan hediyeydi gönderdiğin.

Şaşırdı:

– Nasıl bir hediye aldınız ki?

– Kavun, karpuz göndermişsin. Sıcaktan bunaldığımız bir zamanda, dilimiz, damağımız kurumuş halde iken bize kavunlar, karpuzlar verdiler. Biz de iştihâ ile yedik, hem serinledik, hem de susuzluğumuz gitti. Sağ ol.

Anlaşılan, gencin verdiği kavun karpuz kabukları, kavun karpuzun kendisini vermiş gibi sevaba vesile olmuş, makbûliyet kazanmıştı.

PEYGAMBER TORUNLARI YAŞLI ADAMDAKİ YANLIŞI NASIL DÜZELTTİLER?

Peygamber Efendimizin mübarek torunları Hasan ile Hüseyin cami avlusunda durmuş, şadırvandan abdest alan yaşlıca bir adamı seyrediyorlardı.

Hasan bir ara kardeşi Hüseyin'e:

– Bak, dedi, dirseklerini iyice yıkamadı.

– Evet görüyorum, bazı yerler kuru kalıyor.

– Bunu ona söylemeliyiz, abdest sırasında yıkanması farz olan yerlerde iğne ucu kadar kuru bir yer kalsa abdest olmaz, abdest olmayınca tabii namaz da olmaz.

– Ama nasıl söyleyeceğiz? İşte bak, ayaklarında da aynı ihmâli yaptı. Parmak aralarını ovuşturmadı, suyu topuklarına değdirmeyi bile. Hadi gidip kendisine söyleyelim.

Hüseyin:

– Bir dakika, diye kardeşini durdurdu. O bizden çok yaşlı. Söylersek utanabilir. Yahut çocuk olduğumuz için bizi dinlemeyebilir. Onu kırmadan yanlışı anlatmanın bir yolunu bulmalıyız.

Birden aklına geldi:

– Tamam, dedi sevinçle, buldum!

Adama yaklaştı. Saygı dolu bir sesle:

– Efendim, dedi, sizden bir ricamız var.

– Söyleyin bakalım çocuklar.

– Biz henüz çocuk sayılırız. Şuradan abdest alırken başımızda dursanız da yanlışlıklarımızı söyleyiniz.

Adam memnun memnun güldü:

– Tabii, dedi. Başlayın bakalım:

İki kardeş abdest almaya başladılar. Adam dikkatle bakıyor, bir yanlış bulmaya çalışıyor, ama bulamıyordu.

Kendi abdestini düşündü. Hasan ile Hüseyin gibi dikkat göstermediğini anladı.

Abdestleri bitince saçlarını okşadı:

– Yanlış sizde değil çocuklar, bende, dedi. Kusurlu benim, Yanlışımı yüzüme vurmadan bu kadar nazikçe düzelttiğiniz için çok teşekkür ederim. Artık ben de sizler gibi abdest alacağım. İşte başlıyorum.

Yeniden suyun başına çöktü ve bir güzel abdest aldı.

Sevgili gençler! Demek ki, birşeyin doğrusunu bilmek yeterli değildir. O doğruyu başkalarını kırmadan, darıltmadan anlatabilmek de lâzımdır.

Peygamber Efendimizin torunları Hasan ile Hüseyin gibi...

